

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA PREŠOV 2008 – 2013

12/2007

www.ainova.sk
www.bermangroup.cz

Tento dokument bol zrealizovaný s podporou EURÓPSKEJ ÚNIE
Európsky fond regionálneho rozvoja

OBSAH

Úvod	3
PHSR mesta Prešov 2008 – 2013	5
Strategická vízia	5
A. Ekonomický rozvoj a konkurencieschopnosť	6
B. Ľudské zdroje a vzdelávanie	11
C. Kvalita života a obnoviteľné zdroje	15
Určenie realizačných priorít	23
Návrh postupu realizácie PHSR	26
Prílohy	27
Analýza SWOT	27
Vnútoraná analýza (SW)	27
Vonkajšia analýza (OT)	30
Zoznam použitých skratiek	32
Zoznam členov komisie pre spracovanie PHSR	33
Zoznam členov pracovnej skupiny pre „Ekonomický rozvoj a konkurencieschopnosť“	35
Zoznam členov pracovnej skupiny pre „Ľudské zdroje a vzdelávanie“	36
Zoznam členov pracovnej skupiny pre „Kvalitu života a obnoviteľné zdroje“	37

SAMOSTATNÉ PRÍLOHY:

    Profil mesta Prešov – socio-ekonomická analýza

    Prieskum podnikateľského prostredia

    Mapa PHSR

ÚVOD

Samospráva mesta Prešov na základe zákona NR SR č. 503/2001 Z.z. a 351/2004 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja iniciovala spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja¹ (PHSR). V zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja je PHSR **strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä:**

- analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb;
- úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2;
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

V zmysle § 2 písm. b) je regionálny rozvoj trvalý rast hospodárskeho potenciálu a sociálneho potenciálu regiónu, čo zvyšuje jeho hospodársku úroveň, výkonnosť, konkurencieschopnosť a životnú úroveň jeho obyvateľov; región tak prispieva k hospodárskemu rozvoju a k sociálnemu rozvoju krajiny. § 2 písm. d) definuje programovanie ako proces plánovania, organizovania, rozhodovania a finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni s cieľom dosiahnuť hospodársky rozvoj a sociálny rozvoj v určenom období. Jedným z nástrojov, ktorý má v zmysle zákona napomôcť efektívnemu čerpaniu prostriedkov, je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) obce.

Vychádzajúc z presvedčenia, že kvalitný rozvojový dokument môže vzniknúť iba v spolupráci samosprávy s ostatnými dôležitými aktérmi v meste, do spracovania tohto dokumentu formou participatívneho plánovania boli popri pracovníkoch Mestského úradu zapojení aj ďalší predstavitelia obchodnej, finančnej, priemyselnej, akademickej a kultúrnej sféry, ktorí vytvorili tzv. *Komisiu pre spracovanie PHSR*.

Rozvojový program je novou stratégiou sociálneho a ekonomického rozvoja krajského mesta Prešov, ktorej predchodcom bol Strategický plán ekonomického rozvoja mesta Prešov, spracovaný v roku 2001-2002. S odstupom času bolo nevyhnutné tento rozvojový dokument prehodnotiť a formulovať nové premyslené, hodnoverné a uskutočniteľné opatrenia, ktoré mestu umožnia lepšie sa vyrovnáť s prebiehajúcimi zmenami vonkajšieho prostredia. Predkladaný **PHSR mesta Prešov na rok 2008 – 2013 nahradzuje Strategický plán ekonomického rozvoja mesta Prešov**.

V rámci analytickej fázy bola formou dokumentu, nazvaného *Profil mesta Prešov*, spracovaná stručná socio-ekonomická analýza. Tento materiál obsahuje „tvrdé dáta“, t.j. merateľné údaje a objektívne zistiteľné fakty a nadväzuje na profil mesta z roku 2001. Cieľom spracovania profilu mesta bolo poskytnúť členom Komisie pre spracovanie PHSR podklady pre rozhodovanie o smerovaní rozvojového dokumentu, popísať miestne charakteristiky a trendy v kontexte národného a regionálneho vývoja a určiť zvláštnosti, ktoré môžu slúžiť ako zdroj komparatívnych výhod či naopak, ako zdroj ohrozenia. Postoj najvýznamnejších zamestnávateľských subjektov z priemyselného sektora, ale aj sektora obchodu a služieb k mestu a ich plány do budúcnosti boli analyzované v *Prieskume podnikateľského prostredia*, na ktorom sa vo forme rozhovorov osobne zúčastnili členovia komisie.

¹ V zmysle zákona 351/2004 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja sa slová „hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja“ nahradili slovami „**hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry**“. Pre zjednodušenie bude v texte ďalej uvádzané PHSR.

V Prešove boli na základe analýz, uskutočneného prieskumu podnikateľského prostredia a diskusie Komisie pre spracovanie PHSR vybrané tri samostatné, ale navzájom previazané témy ako prioritné oblasti rozvoja mesta:

- A. Ekonomický rozvoj a konkurencieschopnosť**
- B. Ľudské zdroje a vzdelávanie**
- C. Kvalita života a obnoviteľná energia**

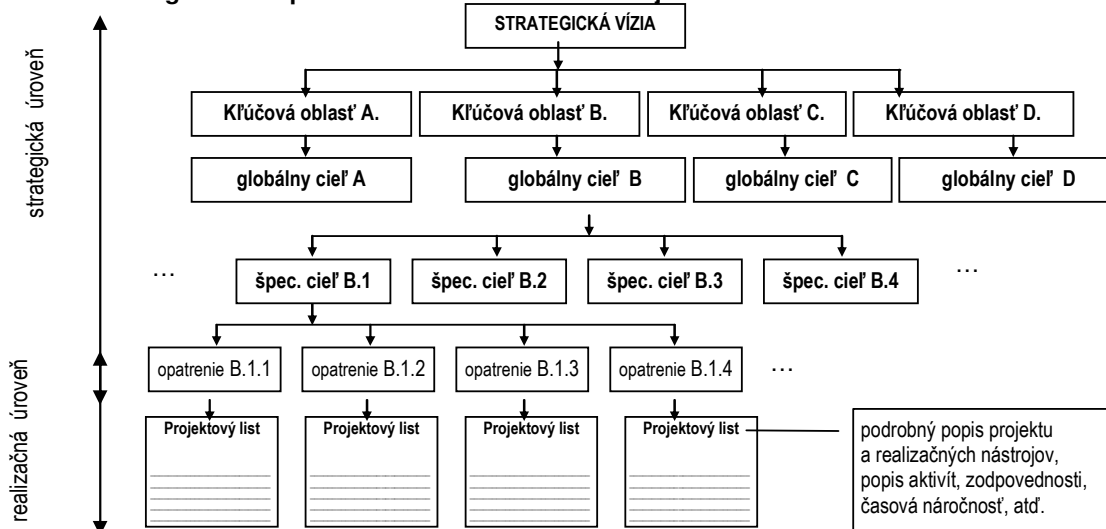
Do Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta sú zaradené rovnocenne a tvoria jeho jadro. Infraštruktúra je v týchto témach obsiahnutá implicitne, ako horizontálna prierezová téma, ktorá má špecifický charakter podľa toho, či sa jedná o podnikateľskú infraštruktúru, infraštruktúru pre rozvoj ľudských zdrojov alebo infraštruktúru kvality života. Podobne, **horizontálne, je do všetkých prioritných oblastí rozvoja zaradená problematika marginalizovaných a ohrozených skupín** bez toho, aby tento aspekt bol špeciálne zdôrazňovaný. Dôvodom pre takýto prístup je skutočnosť, že hoci štatisticky je vyššia koncentrácia prítomnosti týchto skupín nedokázateľná, subjektívne vnímanie bežnej populácie je k týmto javom veľmi senzitívne a je možné predpokladať, že práve tieto skupiny budú v budúcnosti výrazne ovplyvňovať nielen rozvoj mesta Prešov, ale aj širšieho regiónu.

V júni 2007 sa na pracovných stretnutiach rozdiskutovala analýza SWOT, strategická vízia a globálne ciele, ktoré boli následne spracované a ponúknuté členom komisie na pripomienkovanie. V priebehu septembra a októbra členovia komisie a ďalší prizvaní formulovali špecifické ciele, opatrenia a aktivity na zlepšenie stavu v daných oblastiach. PHSR mesta Prešov obsahuje 10 špecifických cieľov a celkom 41 opatrení. Napriek tomu, že boli formulované v samostatných pracovných skupinách, členovia ktorých mali rozdielne skúsenosti a záujmy, navrhované špecifické ciele a opatrenia sú prepojené a navzájom sa podporujú. Takýto stav je výsledkom zodpovedného výberu prioritných oblastí a odráža kvalitnú prácu pracovných skupín.

Cieľom tejto iniciatívy nie je iba spracovanie rozvojového programu, ale zabezpečenie všeobecne lepších podmienok pre rozvoj a rast mesta, mobilizácia vnútorného potenciálu a prehĺbenie spolupráce medzi samosprávou a verejnosťou. **Zmyslom procesu nie je vytvorenie formálneho dokumentu, ale predovšetkým realizácia naplánovaných aktivít.**

Odborné vedenie a asistenciu procesu, na základe verejného obstarávania poskytla nezisková organizácia AINova (konzultant: Ing.arch. Erika Horanská) a konzultačná spoločnosť Berman Group – služby ekonomického rozvoje, s.r.o.(konzultanti: Ing. Petr Adámek, Ing. Tomáš Vlasák, RNDr. Jana Hanušová).

Štruktúra Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja:

PHSR MESTA PREŠOV 2008 – 2013

Strategická vízia

PREŠOV BUDE VÝZNAMNÝM EURÓPSKYM REGIONÁLNYM CENTROM, EFEKTÍVNE VYUŽÍVAJÚCIM ĽUDSKÉ, PRÍRODNÉ A ENERGETICKÉ ZDROJE.

BUDE CENTROM PROGRESÍVNEHO VZDELÁVANIA A ATRAKTÍVNOU LOKALITOU PRE KONKURENCIESCHOPNÉ PODNIKY, ROZVÍJAJÚCE INOVÁCIE A PRODUKCIU S VYŠŠOU PRIDANOU HODNOTOU.

SKĹBENÍM PONUKY ZDRAVÉHO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, KVALITNÉHO BÝVANIA A BOHATÝCH PRÍLEŽITOSTÍ PRE TRÁVENIE VOĽNÉHO ČASU, SA PREŠOV STANE VYHLÁDÁVANÝM MIESTOM PRE HODNOTNÝ ŽIVOT.

Na naplnenie svojej strategickej vízie mesto Prešov sústreďí svoje úsilie na naplnenie *globálnych cieľov*:

EKONOMICKÝ ROZVOJ A KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Vytvoriť v Prešove priaznivé prostredie pre rozvoj existujúcich a vznik nových, konkurencieschopných podnikateľských subjektov, vytvárajúcich kvalitné pracovné miesta, rozvoj ktorých bude založený na inováciách a produkcii s vyššou pridanou hodnotou.

ĽUDSKÉ ZDROJE A VZDELÁVANIE

Posilniť Prešov ako centrum vzdelanosti s vyváženou ponukou progresívnych študijných odborov a špecializácií, zameraných na potreby praxe.

KVALITA ŽIVOTA A OBNOVITELNÉ ZDROJE

Vytvoriť v Prešove takú ponuku bývania, sociálneho zázemia a trávenia voľného času, ktorá spolu s kvalitným životným prostredím prispeje k atraktivite mesta pre obyvateľov. Využívajúc progresívne špičkové technológie a know-how v oblasti efektívneho využívania prírodných a energetických zdrojov prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju mesta a regiónu.

A. Ekonomický rozvoj a konkurencieschopnosť

Hospodárske zaostávanie Prešovského kraja za ostatnými oblasťami Slovenska je tak výrazné, že bez orientácie na ekonomický rast, zvyšovanie produktivity a konkurencieschopnosti aktivít realizovaných v jeho centre - meste Prešov, je iba ťažko predstaviteľné, že sa tieto trendy podarí v strednodobom horizonte zastaviť alebo aspoň zmierniť. Dopad realizácie politik a projektov orientovaných na rozvoj podnikania, prilákania investícií s vyššou pridanou hodnotou a exportne orientovanou technologicky vyspelou produkciou, inovácie vo firmách, strategická spolupráca v kľúčových hodnotových reťazcoch a podobne, bude mať regionálny rozmer a akcent na ekonomický rozvoj centra by mal byť v rámci regionálnych rozvojových priorít na poprednom mieste.

Podnikatelia v meste budú v budúcich rokoch investovať, avšak nevytvoria už toľko pracovných miest ako pred piatimi rokmi, pretože tlak najmä zahraničnej konkurencie na rast produktivity ich núti optimalizovať využitie ľudských zdrojov a sústrediť sa na kľúčové kompetencie, ktoré sú v dlhodobom horizonte „udržateľné“. Zároveň dochádza k internacionalizácii aktivít podnikov, ktoré boli predtým vnímané ako miestne. Prešovské podniky dodávajú do zahraničia alebo aspoň odberateľom, ktorí sú integrovaní v globálnych hodnotových reťazcoch, zároveň rastie tlak na „sourcing“² vstupov z oblastí s nižšími nákladmi na pracovnú silu, najmä pri dlhodobých importných subdodávateľských kontraktach. Tieto trendy budú mať vplyv na to, akým spôsobom fungujú miestne podniky, ich adaptácia na tieto trendy bude mať dopad na počty a štruktúru pracovných miest, dopyt po kvalifikáciách na trhu práce a orientáciu vzdelávacieho systému.

Opatrenia v oblasti ekonomického rozvoja Prešova musia smerovať k zvýšeniu produktivity a konkurencieschopnosti podnikov, pričom úloha verejného sektora spočíva vo vytváraní podmienok, ktoré takýto rast produktivity umožnia. Jedná sa nielen o tzv. tvrdé podmienky – ako napríklad infraštruktúru, pozemky pre rozvoj, či napr. inovačný inkubátor a vedecko-technologický park, ktoré poskytujú priestory pre rozvoj firiem, ale aj o podmienky tzv. mäkké, t.j. služby, ktoré sú podnikateľom k dispozícii, ako kvalita spolupráce s inštitúciami, dostupnosť podnikateľských služieb, a pod.

Inovácie sú považované za motor rastu produktivity a následne aj ekonomického rastu. V prešovských podnikoch ale v súčasnej dobe k inováciám dochádza skôr náhodne, rozhodne ich nie je možné považovať za kľúčový proces fungovania firiem v meste. Inovačná kultúra a podpora firiem, ktoré chcú inovovať je výzvou pre zmysluplné využitie prostriedkov zo štrukturálnych fondov.

Globálny cieľ:

- **vytvoriť v Prešove priaznivé prostredie pre rozvoj existujúcich a vznik nových, konkurencieschopných podnikateľských subjektov, vytvárajúcich kvalitné pracovné miesta, rozvoj ktorých bude založený na inováciách a produkcii s vyššou pridanou hodnotou.**

Špecifický cieľ A.1 INFRAŠTRUKTÚRA

Udržiavať a rozvíjať technickú infraštruktúru v meste tak, aby boli zabezpečené nevyhnutné predpoklady rozvoja miestnych podnikov.

A.1.1. Vnútorý mestský okruh

Mesto investične pripraví, zabezpečí financovanie a bude spolupracovať na vybudovaní vnútorného mestského okruhu (v zmysle schválenej projektovej dokumentácie), ktorý zlepší dopravnú situáciu

---

² z angl. "sourcing" = zaisťovanie dodávok resp. zdrojov

v prejazdnosti mesta, prispeje k efektívnejšej dopravnej dostupnosti výrobných a polyfunkčných areálov v meste a odľahčí dopravnú záťaž v centre. Mesto zabezpečí realizáciu ďalších aktivít, vyplývajúcich z výstavby vnútorného mestského okruhu, napr. prekládu kanalizačného zberača, odklon MHD z centra mesta a pod.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vnútorný mestský okruh; ▪ dopravné stavby (križovatky, komunikácie); ▪ preložka kanalizačného zberača; ▪ nové spoje MHD mimo Hlavnej ulice
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Slovenská správa ciest, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
Zdroje:	Státne zdroje, ERDF (ROP), kofinancovanie – rozpočet mesta; I.etapa cca 150 mil Sk
Časovanie:	09/2008 - 2011

A.1.2. Organizačné riešenie dopravy

Mesto v spolupráci s Políciou SR vypracuje a zrealizuje projekt zmeny organizačného riešenia dopravy (prejazdnosť, zelené vlny, spomaľovanie a pod.) v meste, s dôrazom na uľahčenie dopravnej obslužnosti podnikateľských areálov a zón.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektívne fungujúci systém riadenia dopravy ▪ spomaľovacie pruhy, preferencia pre MHD a pod.
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Slovenská správa ciest, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
Zdroje:	Státne zdroje, ERDF (ROP), rozpočet mesta – 50 mil Sk
Časovanie:	1 - 12/2008

A.1.3. Rekonštrukcie komunikácií a križovatiek

Mesto vypracuje a predloží na schválenie Mestskému zastupiteľstvu dlhodobý plán rekonštrukcií mestských komunikácií a križovatiek, podľa ktorého bude každoročne postupovať.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ schválený dlhodobý plán rekonštrukcií komunikácií a križovatiek ▪ zrekonštruované komunikácie (úseky ulíc) ▪ zrekonštruované križovatky
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Odbor hlavného architekta, Slovenská správa ciest
Zdroje:	ERDF (ROP), rozpočet mesta
Časovanie:	2008 - 2015

A.1.4. Metropolitná internetová sieť (E-government)

Mesto vypracuje koncepciu projektu vybudovania metropolitnej širokopásmovej komunikačnej siete, pre ktorú nájde zdroje financovania a partnerov pre realizáciu na princípoch verejno-súkromného partnerstva. Projekt bude umožňovať rozšírenie kamerového systému v meste, verejné prípojné bezdrôtové prístupové body, prepojenie úradov a škôl v meste, vrátane zavedenia princípov tzv „e-governmentu“, ktorých súčasťou bude aj vybavovanie agendy, týkajúcej sa podnikania.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozhodnutie o forme siete (optické káble, bezdrôtové pripojenie) ▪ zoznam subjektov, ktoré budú navzájom prepojené (mestské organizácie, verejné inštitúcie a pod.) ▪ spracovaný projekt a žiadosť o financovanie z fondov EÚ ▪ realizovaný projekt
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	verejné inštitúcie, sieťoví operátori
Zdroje:	ERDF (OP IS) a rozpočet mesta, súkromné zdroje – projektová príprava 3 mil Sk
Časovanie:	2008 – projektová príprava; 2009 – 2011 - realizácia

Špecifický cieľ A.2 INVESTÍCIE S VYSOKOU PRIDANOU HODNOTOU

Vytvárať v Prešove priaznivé prostredie pre vonkajších investorov v tradičných, ale aj nových odboroch s vysokou pridanou hodnotou tak, aby vznikali nové pracovné miesta a príležitosti pre kooperáciu miestnych malých a stredných podnikov.

A.2.1 Manažér pre investorov

Mesto na Mestskom úrade vytvorí v rámci Odboru strategického rozvoja pozíciu Manažéra vzťahov s investormi, ktorej náplňou práce bude marketing priemyslových zón v meste, vyhľadávanie investorov, jednanie s nimi (vrátane kontaktov so SARIOm), asistencia a informačná podpora pri rozhodovaní, pri realizácii investičného zámeru a pri následných etapách rozvoja investície v Prešove, vrátane nadviazania kooperačných väzieb s miestnymi podnikmi a inštitúciami.

Výstupy:	▪ vytvorená pozícia
Zodpovednosť:	Organizačný odbor
Spolupráca:	Odbor strategického rozvoja
Zdroje:	rozpočet mesta
Casovanie:	01/2008

A.2.2. Manuál pre investorov

Mesto pripraví a bude systematicky aktualizovať manuál pre investorov, ktorí sa rozhodujú či investovať v Prešove alebo už sú rozhodnutí a realizujú tu svoj investičný zámer. Manuál bude postavený na analýze investičného prostredia, ktoré mesto ponúka (ekonomické informácie o meste, jeho pracovnej sile, podnikoch, infraštruktúre, pozemkoch pre podnikanie, podporných inštitúciách a pod.) a bude obsahovať zoznam služieb a úľav, ktoré je mesto pripravené investorom ponúknuť. Zároveň bude materiál deklarovať o akých investorov má mesto prioritný záujem. Bude sa jednať najmä o investície, ktoré majú potenciál tvorby priamych a nepriamych avšak udržateľných pracovných miest, potenciál exportu (t.j. splňajúce predpoklady pre globálnu konkurencieschopnosť), vyššiu pridanú hodnotu, vyšší podiel high-tech aktivít, potenciál prispieť k zvýšeniu zručností a kvalifikácii miestnej pracovnej sily, potenciál vstúpiť do kooperačných väzieb s miestnymi a regionálnymi školami a výskumno-vývojovými inštitúciami a taktiež potenciál ukotviť sa v meste aj prostredníctvom subdodávok od miestnych a regionálnych podnikov.

Výstupy:	▪ analýza investičného prostredia ▪ manuál pre investorov
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja – Manažér vzťahov s investormi
Spolupráca:	SARIO
Zdroje:	rozpočet mesta – cca 100000 Sk
Casovanie:	2008

A.2.3. Marketingová stratégia a kampaň

Mesto pripraví marketingovú stratégiu a v spolupráci so SARIOm zrealizuje kampaň na prilákanie investorov do podnikateľských a priemyselných zón v meste.

Výstupy:	▪ brožúra, CD ROM ▪ www stránky pre investorov „Invest-in-Presov“ ▪ plán návštev investičných fôt a veľtrhov
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja – Manažér vzťahov s investormi
Spolupráca:	SARIO
Zdroje:	Rozpočet mesta – cca 30000 Sk ročne
Casovanie:	2008 +

A.2.4. Podpora vedy a výskumu v meste – realizácia RIS

Mesto v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom bude podporovať realizáciu Regionálnej inovačnej stratégie (RIS).

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikácia aktívnej úlohy mesta v realizácii RIS ▪ projekty v rámci realizácie RIS
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	PSK, vysoké školy, RPIC, podniky
Zdroje:	ERDF (OP KaHR) a rozpočet mesta, súkromné zdroje, externé granty
Casovanie:	2008 – projektová príprava; 2009 – 2011 - realizácia

Špecifický cieľ A.3 PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

Poskytovať inštitucionálnu podporu existujúcim aj novo vznikajúcim podnikom a trvalo vytvárať v Prešove pozitívne podnikateľské prostredie.

A.3.1. Informačná a asistenčná podpora podnikania

Mesto bude koordinovať realizáciu projektu „Zjednotenie informačných zdrojov pre podnikateľov“, ktorý bude viesť k ľahšej čitateľnosti a pochopiteľnosti štruktúr, ktoré svojimi informáciami a službami ovplyvňujú konkurencieschopnosť podnikov (napr. získavanie prostriedkov, organizačné poradenstvo a pod.). Bude iniciovať spoločné stretnutia s cieľom výmeny informácií, zjednotenia databáz a dohodu o spôsobe pravidelnej komunikácie.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spoločné stretnutia ▪ spoločná internetová databáza, prezentácia ▪ spoločné projekty
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	SARIO, SOPK, ÚPSVaR, RPIC, KS SU
Zdroje:	rozpočet mesta, rozpočty partnerov - cca 200000 Sk ročne
Casovanie:	2008 +

A.3.2. Manuál podpory podnikania

Mesto vypracuje manuál podpory podnikania, ktorý bude obsahovať mapu inštitúcií a služieb pre podnikateľov, socio-ekonomické informácie o meste, kontinuálny prieskum trhu - monitoring požiadaviek - balík asistencie podnikateľom, finančné nástroje podpory – daňové stimuly mesta – viazané na územie. Súčasťou manuálu budú pravidlá pre prípravu a realizáciu projektov vo forme verejno-súkromného partnerstva. Tvorbu a údržbu manuálu je možné efektívne prepojiť s úlohou „Manuál pre investorov“, ktorý bude súčasťou Manuálu podpory podnikania. Súčasťou opatrenia bude vytvoriť a naplňať systém aktualizácie dát.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pravidlá pre prípravu a realizáciu projektov vo forme PPP ▪ pravidelne aktualizovaný manuál podpory podnikania v Prešove
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	SARIO, SOPK, ÚPSVaR, RPIC, KS SU
Zdroje:	Rozpočet mesta – cca 100000 ročne
Casovanie:	2008 +

A.3.3. Komunikačná a propagačná stratégia voči podnikateľom

Mesto v spolupráci s ÚPSVaR spracuje a bude realizovať komunikačnú a propagačnú stratégiu voči podnikateľom, ktorá bude obsahovať škálu akcií a foriem komunikácie, pričom jej cieľom bude stimulovať záujem o podnikanie v Prešove – rast malých a stredných podnikov, vznik nových

podnikov, prepojenie aktivít prešovských podnikov s novo prichádzajúcimi zahraničnými investormi a pod. Špecifickým aspektom komunikačnej stratégie bude podpora prorodinnnej politiky podnikateľov, t.j. umožňovanie zosúladzovania rodinného a pracovného života zamestnancov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikačná a propagačná stratégia ▪ špeciálne kritériá udeľovania „Opálového zrnka“ podnikateľom Prešova ▪ tlačové konferencie, informácie v miestnych médiách ▪ špecializované aktivity, projekty, vyplývajúce zo stratégie
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	UPSVaR, SOPK, RPIC
Zdroje:	rozpočet mesta – cca 100000 ročne, podporné projekty – ESF (OP ZSI)
Casovanie:	2008 +

A.3.4. Systém manažérstva kvality na MsÚ

Mesto v záujme zefektívnenia postupov a výkonov samosprávy zavedie systém manažérstva kvality podľa STN EN ISO 9001:2000. V rámci systému manažérstva kvality napríklad spracuje analýzu, inventúru a kompletne preskúmanie dokumentov a formulárov na MsÚ, zavedie jednotný systém (jednotná hlavička a terminológia) riadenej dokumentácie a výstupov von z úradu tzv. „katalóg formulárov a vyjadrení“; zosumarizuje platné zákony, vyhlášky a všeobecne záväzné nariadenia po jednotlivých organizačných odboroch do tzv. „registra relevantných zákonov a nariadení“. Ďalšou zložkou manažérstva kvality bude tzv. „databáza dodávateľov tovarov a služieb pre mesto“, s dôsledným preberaním, zaznamenávaním reklamácií, nezhôd, včasnosti plnenia zmlúv, poprípade skúsenosti iných odberateľov. Táto evidencia sa bude využívať pri prijímaní nápravných opatrení a mala by byť nápomocná pri rozhodovaní o budúcich objednávkach. Dôležitou súčasťou zavedenia manažérstva kvality bude príprava zamestnancov na výkon pracovných činností, plánovité zvyšovanie kvalifikačnej a vzdelanostnej úrovne zamestnancov MsÚ (na jednotlivé funkčné miesta budú spracované kvalifikačné požiadavky), program školení s vyhodnocovaním efektívnosti vzdelávania s následným prijatím nápravných opatrení. V rámci manažérstva kvality bude zriadený „kontaktný bod pre stránky“, so špeciálne preškolenými zamestnancami, ktorí okrem profesionálneho vystupovania, zručnosťami v komunikačných technikách a presného informovania, budú zabezpečovať pre občanov a podnikateľov služby, ktoré by mali šetriť ich energiu a čas strávený na úrade vyhľadávaním príslušných zamestnancov. Zmeny budú sprevádzané pravidelným získavaním spätnej väzby od občanov a stránok MsÚ (napr. inštaláciou tzv. „schránky dôvery“ s dotazníkom vo vstupnom vestibule budovy a na internete), o otázkach a pripomienkach bude pravidelne informované vedenie mesta a zainteresované osoby.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ certifikát kvality ISO 9001:2000 ▪ systém riadenej dokumentácie, zjednotenie výstupov MsÚ ▪ register relevantných zákonov a nariadení ▪ databáza dodávateľov MsÚ a mesta ▪ kontaktný bod pre stránky ▪ stratégia rozvoja ľudských zdrojov zamestnancov mesta ▪ smernice kvalifikačných požiadaviek pre jednotlivé pozície ▪ individuálne kariérne plány
Zodpovednosť:	Prednosta MsÚ
Spolupráca:	všetky odbory MsÚ, MsZ
Zdroje:	rozpočet mesta
Casovanie:	01/2009 – certifikát kvality, uplatňovanie - priebežne

B. Ľudské zdroje a vzdelávanie

Význam témy rozvoja ľudských zdrojov v postindustriálnej či znalostnej spoločnosti, kam smerujú ekonomiky krajín strednej a východnej Európy, rapídne rastie. Znižujúci sa podiel primárneho a sekundárneho sektora hospodárstva na výkonnosti post-socialistických národných ekonomík je sprevádzaný rýchlym rastom významu terciéru, najmä rastom podielu tých služieb, ktoré sú založené na znalostiach a sú charakterizované vyššou pridanou hodnotou. Tento trend je exogénny ako pre mesto Prešov, tak aj pre všetky mestá na Slovensku a v strednej Európe a z hľadiska kapacity, kvalifikačnej štruktúry a flexibility ľudských zdrojov predstavuje pomerne veľký problém, resp. výzvu pre národné a regionálne vzdelávacie sústavy, systém rekvalifikácií a celoživotného vzdelávania a v neposlednom rade aj pre jednotlivcov, ktorí sa týmto zmenám musia vedieť prispôbiť. Okrem toho je špecifikom krajín strednej a východnej Európy, vrátane Slovenska akási nová vlna spriemyselňovania, sprevádzaná masívnym prílivom priamych zahraničných investícií do spracovateľského priemyslu, najmä do hodnotového reťazca automobilového priemyslu. Dopyt po technických profesiách na trhu práce nezriedka výrazne prevyšuje ponuku, čo investori často riešia importom ľudských zdrojov a v konečnom dôsledku to predstavuje stratenú príležitosť, spojenú s rozhodnutím investorov v určitých lokalitách s podnikaním nezačínať, pretože kapacita vhodných voľných ľudských zdrojov nie je dostatočná. V prípadoch, kedy investor predsa len príde, dochádza k tlaku na rast miezd, preťahovanie pracovníkov a vzniku problémov v miestnych podnikoch čím sa obmedzuje ich rozvoj.

Situácia v Prešove sa nelíši od vyššie popísaných všeobecných trendov. Behom uplynulých piatich rokov sa významne zvýšil počet podnikov, ktoré dostupnosť kvalifikovaných pracovníkov považujú za jednu z troch najväčších bariér svojho ďalšieho rozvoja (viď Prieskum podnikateľského prostredia). Chýbajú najmä odborníci kvalifikovaní v technických profesiách - najväčší dopyt je po profesiách súvisiacich so strojárstvom, elektrotechnikou, výpočtovou technikou. Výstupy vzdelávacej sústavy vo všeobecnosti nie sú podnikmi v Prešove považované za adekvátne ich potrebám. Kritizované je zameranie vysokého školstva v Prešove a existencia študijných odborov, ktoré nie sú považované za aspoň priemerne ekonomicky prínosné (napr. animátor voľného času). Kvalita, pružnosť a prispôbivosť ľudských zdrojov sú základné predpoklady rozvoja konkurenceschopnosti firiem a napriek tomu, že sa jedná z veľkej časti o celoštátnu tému, dá sa predpokladať, že mestá, ktoré budú disponovať dostatočne strategicky zameranou a kvalitnou vzdelávacou sústavou sa budú rozvíjať rýchlejšie než tie, v ktorých budú disproporcie medzi požiadavkami súkromného sektora a aktuálnou situáciou pretrvávajú alebo zostávajú bez riešenia).

Okrem negatívneho dopadu na rozvojové potreby podnikateľov, má zle fungujúci trh práce a neadekvátne nastavený vzdelávací systém aj sociálne dopady. Občania, ktorí nie sú schopní či ochotní sa pružne prispôbiť novým požiadavkám trhu práce sú z neho vylúčení, čo často spôsobuje aj ich spoločenskú vylúčenosť. Prináša to vyvolané náklady pre verejný sektor a neproduktívnu záťaž pre ekonomiku ako celok. V oblasti ľudských zdrojov je treba hľadať na tieto a ďalšie problémy riešenia, založené na spolupráci inštitúcií verejného sektora a zamestnávateľov a s využitím prostriedkov, ktoré na danú problematiku - je totiž celoeurópska, ponúkajú fondy EÚ, najmä Európsky sociálny fond.

Horizontálne je do všetkých špecifických cieľov zaradená problematika marginalizovaných a ohrozených skupín bez toho, aby tento aspekt bol špeciálne zdôrazňovaný. Dôvodom pre takýto prístup je skutočnosť, že hoci štatisticky je vyššia koncentrácia prítomnosti týchto skupín nedokázateľná, subjektívne vnímanie bežnej populácie je k týmto javom veľmi senzitivne a je možné predpokladať, že práve tieto skupiny budú v budúcnosti výrazne ovplyvňovať nielen rozvoj mesta Prešov, ale aj širšieho regiónu.

Globálny cieľ:

- **posilniť Prešov ako centrum vzdelanosti s vyváženou ponukou progresívnych študijných odborov a špecializácií, zameraných na potreby praxe.**

Špecifický cieľ B.1 SPOLUPRÁCA V OBLASTI ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Vytvárať podmienky a podporovať spoluprácu škôl a podnikov jednak v efektívnej príprave pracovnej sily pre potreby trhu práce, ako aj pri väčšom uplatnení výsledkov vedy a výskumu do praxe.

B.1.1. Partnerstvo pre ľudské zdroje

Mesto bude iniciátorom založenia „Partnerstva pre ľudské zdroje“ - trvalej platformy pre komunikáciu a koordináciu aktivít v oblasti ľudských zdrojov, trhu práce a vzdelávania, ktorá bude pripravovať, realizovať a monitorovať projekty v oblasti ľudských zdrojov, s cieľom zlepšiť fungovanie miestneho trhu práce. Mesto zorganizuje prvé stretnutie, bude podporovať a aktívne sa zúčastňovať na definovaní cieľových skupín; vytvorení Komunikačnej stratégie Partnerstva (viď. B.1.2.); spracovaní analýzy potrieb miestneho trhu práce; zosúladenie potrieb zamestnávateľov s ponukou vzdelávacích inštitúcií, najmä stredných a vysokých škôl v Prešove a realizácii pilotného projektu (viď. B.1.3.).

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ založené formalizované partnerstvo pre ľudské zdroje ▪ spoločné stretnutia ▪ analýza potrieb miestneho trhu práce ▪ plán spoločných aktivít - program spolupráce ▪ prehľad spoločných projektov
Zodpovednosť:	Odbor školstva, kultúry a športu
Spolupráca:	PSK, Krajský školský úrad, UPSVaR, vzdelávacie inštitúcie, personálne agentúry a pod.
Zdroje:	ESF (OPV), rozpočet mesta, rozpočty partnerov
Časovanie:	2008 - 2015

B.1.2. Komunikačná stratégia Partnerstva pre ľudské zdroje

Partnerstvo pre ľudské zdroje spracuje Komunikačnú stratégiu vo vzťahu k jednotlivým definovaným cieľovým skupinám (zamestnávateľa, vzdelávacie inštitúcie, rodičia, nezamestnaní a pod.), bude realizovať aktivity, definované v komunikačnej stratégii a vytvorí webové stránky „Partnerstva pre ľudské zdroje“, na ktorých budú uvedené všetky potrebné informácie súvisiace s trhom práce (napríklad aj hodnotenie základných a stredných škôl – viď B.2.1.)

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikačná stratégia – dokument ▪ www stránky
Zodpovednosť:	Partnerstvo pre ľudské zdroje
Spolupráca:	
Zdroje:	ESF (OPV), rozpočet mesta, rozpočty partnerov
Časovanie:	2008 - 2015

B.1.3. Pilotný projekt „reťazec spolupráce“

Partnerstvo pre ľudské zdroje pripraví, zabezpečí financovanie a zrealizuje pilotný projekt, ktorý preverí možnosti spolupráce v rámci reťazca „rodič resp. žiak – základná škola resp. učiteľ – stredná škola resp. učiteľ – podnik“, s cieľom vytvoriť model použiteľný na všetkých základných a stredných školách v meste resp. kraji. Súčasťou projektu bude návrh a odskúšanie najrôznejších foriem spolupráce napríklad prezentácie podnikov pre rodičov s deťmi, zmluvy škôl s podnikmi, programy praxe vo podnikoch, pričom pozornosť bude zameraná nielen na žiakov, ale aj na prípravu pedagógov, napr. v zmysle modelu „každý žiak SŠ v kontakte s podnikom“, „každý učiteľ SŠ v kontakte s podnikom“, a pod. Vyhodnotenie pilotného programu a návrh na rozšírenie na všetky školy v meste resp. kraji.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ metodika spolupráce ▪ pripravený a zrealizovaný projekt ▪ zhodnotenie výsledkov
Zodpovednosť:	Partnerstvo pre ľudské zdroje
Spolupráca:	podniky a ďalšie subjekty, ktoré nie sú členmi partnerstva
Zdroje:	ESF (OPV), rozpočet mesta, rozpočty partnerov
Casovanie:	2008 - 2010

Špecifický cieľ B.2 KVALITA VO VZDELÁVANÍ

Trvale upevňovať postavenie Prešova ako centra vzdelanosti, udržiavať a zvyšovať kvalitu všetkých stupňov vzdelávania v meste.

B.2.1. Predškolská príprava

Mesto podporí materské centrá, ktoré vytvárajú priestor pre optimálnu socializáciu detí predškolského veku a ich pozvoľnú adaptáciu na inštitucionálny systém výchovy a vzdelávania.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pravidelne aktualizovaná databáza materských centier ▪ pravidlá podpory ▪ ponuka priestorov a ďalšia podpora materských centier
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	materské centrá
Zdroje:	rozpočet mesta, externé granty
Casovanie:	2008 - 2015

B.2.2. Hodnotenie základných a stredných škôl

Mesto v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom zavedie systém pravidelného monitorovania a zverejňovania hodnotenia základných a stredných škôl, úspešnosti absolventov v prijímaní na vyššie stupne vzdelania, uplatniteľnosť na trhu práce a pod.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dohoda o hodnotiacich kritériách ▪ zverejňovanie výsledkov na www Partnerstva pre ľudské zdroje
Zodpovednosť:	Odbor školstva, kultúry a športu
Spolupráca:	Partnerstvo pre ľudské zdroje
Zdroje:	rozpočet mesta, rozpočty partnerov
Casovanie:	2008 - 2015

B.2.3. Podmienky pre celoživotné vzdelávanie

Mesto v spolupráci s Partnerstvom pre ľudské zdroje bude vytvárať podmienky pre rozvoj a rozšírenie celoživotného vzdelávania medzi obyvateľmi Prešova napríklad identifikáciou vhodných priestorov pre realizáciu výuky, poskytnutím priestoru pre propagáciu celoživotného vzdelávania v mestských médiách za zvýhodnených podmienok (napr. zlacnená inzertná sekcia – stránka venovaná poskytovateľom vzdelávania – profily zariadení a služieb), priestor na dňoch vzdelávania, spracovaním databázy poskytovateľov a kurzov dostupných v Prešove a pod.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ databáza poskytovateľov ďalšieho vzdelávania ▪ zoznam vzdelávacích kurzov ▪ identifikácia priestorov vhodných pre výuku ▪ systém podpory zo strany mesta
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Partnerstvo pre ľudské zdroje

Zdroje:	rozpočet mesta, rozpočty partnerov
Casovanie:	2008 +

B.2.4. Zefektívnenie jazykovej prípravy

Mesto v spolupráci s riaditeľmi materských a základných škôl pripraví a zavedie systém pre zintenzívnenie a zefektívnenie jazykovej prípravy žiakov už od predškolských zariadení, so špeciálnym dôrazom na jazykovú spôsobilosť pedagogických pracovníkov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analýza súčasného stavu jazykového vzdelávania na MŠ a ZŠ v Prešove ▪ analýza dopytu po jazykovom vzdelávaní na MŠ a ZŠ ▪ projekt vzdelávania pedagogických pracovníkov
Zodpovednosť:	Odbor školstva, kultúry a športu
Spolupráca:	materské a základné školy v Prešove
Zdroje:	externé granty, najmä špecializované grantové schémy EU (Socrates, Comenius), rozpočet mesta
Casovanie:	2008 - 2013

Špecifický cieľ B.3 VYBAVENIE ŠKÔL

Zlepšovať technický stav a vybavenie škôl a školských zariadení tak, aby mohli poskytovať vzdelávanie na úrovni zodpovedajúcej štandardu v krajinách EÚ.

B.3.1. Rozvojové plány škôl

Riaditelia škôl v meste pripravujú plány rozvoja svojich školských zariadení vrátane požiadaviek na investičné prostriedky do výstavby, opravy a rekonštrukcie budov, prebudovanie učební, zariadenia a vybavenia laboratórií, dielní a učební. Plány budú expertne posúdené z hľadiska dopadov na kvalitu výučby (a kvalitu absolventov), zoradené podľa priorit a pravidelne aktualizované.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvojové plány škôl ▪ zoznam projektov škôl s jasne definovanými prioritami
Zodpovednosť:	Odbor školstva, kultúry a športu
Spolupráca:	základné školy v Prešove
Zdroje:	rozpočet mesta, štátne zdroje
Casovanie:	Rozvojové plány škôl - 1/2008, aktualizácia 2008 - 2015

B.3.2. Financovanie rozvojových projektov

Vybrané projekty budú v spolupráci s mestom pripravené (spracovanie žiadostí), predložené na financovanie z externých zdrojov a zrealizované. Pre spolufinancovanie budú oslovení aj sponzori (tzv. „fundraising“), školy k tomu využijú partnerské väzby (zmluvy o spolupráci) s podnikmi. Každá škola v rámci svojich rozvojových projektov pripraví „balíčky“ (zoznam financovateľných položiek a špecifikácia) vhodné pre vonkajší sponzoring (rodičia, podniky a zamestnávateľia rodičov, partnerské podniky a pod.)

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripravené projekty, spracované žiadosti o financovanie ▪ „balíčky“ pre sponzorov ▪ zrealizované projekty
Zodpovednosť:	Odbor školstva, kultúry a športu
Spolupráca:	základné školy v Prešove
Zdroje:	rozpočet mesta, ERDF (ROP) – cca 300 mil Sk, štátne zdroje
Casovanie:	Realizácia projektov - 2008 - 2015

C. Kvalita života a obnoviteľné zdroje

Téma kvality života je v porovnaní s oblasťami A. Ekonomický rozvoj a konkurenceschopnosť a B. Ľudské zdroje a vzdelávanie, témou širšou a do určitej miery aj nadradenou. Zmyslom opatrení v oblasti ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov je totiž zabezpečiť miestny ekonomický rast, z ktorého budú mať prospech aj obyvatelia mesta, v podobe vyšších disponibilných príjmov a lepších životných podmienok, čiže v podobe vyššej kvality života. Na túto tému sa však dá pozeráť aj opačne - z pohľadu atraktivity mesta Prešov pre prácu, život, návštevu, odpočinok, športové a voľnočasové vyžitie pre obyvateľov a návštevníkov, ktorí dané mesto tvoria alebo sú preň ekonomickým zdrojom. Neatraktívne mestá bez základnej infraštruktúry pre kvalitný život strácajú populáciu, najmä mladých ľudí, ktorí po štúdiu nenachádzajú motiváciu vrátiť sa späť. Takéto mestá sa vyludňujú a klesá ich ekonomický potenciál.

Vonkajšou tendenciou pre mestá všetkých ekonomík v Európe je nasávací efekt hlavných miest a viac rozvinutých, často zahraničných, rozvojových pólov. Tak dochádza okrem iného k obmene a premiešaniu obyvateľstva miest v Európe, umocňovanému možnosťami spoločného trhu práce EÚ. Bez ohľadu na to, že tak dochádza k zvyšovaniu výkonnosti ekonomiky EÚ ako celku, miestne majú tieto trendy často veľmi nepriaznivé dopady. Vo veľmi zlej situácii sú najmä východné periférne oblasti EÚ, pre ktoré platí veľký rozdiel medzi kvalitou života, ktorú tieto lokality ponúkajú pre život, prácu a návštevu v porovnaní so západnou konkurenciou a zároveň v spojení s bariérami vstupu, ktoré existujú pre občanov z krajín za východnou hranicou EÚ. Paradoxne, v tejto situácii je pre východné Slovensko dobrou správou vstup Bulharska a Rumunska do Európskej únie, pretože voľné ľudské zdroje z týchto oblastí môžu byť cenným ekonomickým zdrojom, ktorý doplní potreby miestnych trhov práce.

Zmyslom opatrení v oblasti kvality života je racionalizovať výdavky, ktoré má verejný sektor v oblasti vytvárania podmienok pre kvalitný život tak, aby nedochádzalo k ich vynaloženiu bez očakávaných dopadov. K tomu môžu slúžiť aj úspory, ktoré je možné dosiahnuť masívnym zavádzaním využívania obnoviteľných zdrojov energie, pre ktoré má Prešov doposiaľ nevyužitú predpoklad.

Aj v tejto prioritnej oblasti je horizontálne do všetkých špecifických cieľov zaradená problematika marginalizovaných a ohrozených skupín bez toho, aby tento aspekt bol špeciálne zdôrazňovaný. Dôvodom pre takýto prístup je skutočnosť, že hoci štatisticky je vyššia koncentrácia prítomnosti týchto skupín nedokázateľná, subjektívne vnímanie bežnej populácie je k týmto javom veľmi senzitívne a je možné predpokladať, že práve tieto skupiny budú v budúcnosti výrazne ovplyvňovať nielen rozvoj mesta Prešov, ale aj širšieho regiónu.

Globálny cieľ:

- vytvoriť v Prešove takú ponuku bývania, sociálneho zázemia a trávenia voľného času, ktorá spolu s kvalitným životným prostredím prispeje k atraktivite mesta pre obyvateľov. Využívajúc progresívne špičkové technológie a know-how v oblasti efektívneho využívania prírodných a energetických zdrojov prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju mesta a regiónu.

Špecifický cieľ C.1 BÝVANIE A SOCIÁLNE ZARIADENIA

Poskytovať obyvateľom Prešova kvalitné bývanie, skultúrniť prostredie panelových sídlisk, vytvárať podmienky pre novú výstavbu, prispievať k rozvoju sociálnych a komunitných zariadení .

C.1.1. Integrovaný projekt regenerácie sídlisk

Mesto Prešov v spolupráci so zainteresovanými subjektami pripraví, zabezpečí finančné prostriedky a uskutoční integrovaný projekt regenerácie vybranej časti sídliska - od urbanistického riešenia, cez zlepšenie energetickej efektivity objektov, riešenie zón voľného času (s dôrazom na budovanie detských ihrísk a športových plôch pre aktívne trávenie času mládeže, vrátane využitia areálov preškolských a školských zariadení), služieb a parkovania, až po riešenie vybraných sociálnych problémov v danom území. Do projektu bude zapojená širšia verejnosť, výsledky – prínosy a chyby budú vyhodnotené a získané skúsenosti aplikované na ďalšie oblasti v meste.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výber lokality ▪ príprava projektu ▪ realizácia projektu ▪ komplexné vyhodnotenie a vytvorenie „manuálu“ pre ďalšie lokality
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta (technická príprava), Odbor strategického rozvoja (realizácia)
Spolupráca:	relevantné spoločenstvá vlastníkov, bytové družstvá resp. správcovia domov a miestne občianske aktivity v dotknutých územiach
Zdroje:	SF EU (EFRD) + rozpočet mesta; cca 150 mil Sk
Časovanie:	2008 – príprava, 2009-2011 - realizácia

C.1.2. Podmienky pre bytovú výstavbu

Mesto z rozvojových plôch mesta určených pre bytovú výstavbu, v zmysle územného plánu, identifikuje prioritné územia, vytvorí portfólio ponúk, vstúpi do jednaní s developermi a na základe zhodnotenia socio-ekonomického prínosu pre mesto rozhodne o forme podpory vybraných projektov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozhodnutie o prioritných rozvojových územiach pre bytovú výstavbu ▪ portfólio ponúk pre developerov ▪ politika podpory vybraných projektov
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Odbor strategického rozvoja
Zdroje:	rozpočet mesta
Časovanie:	2008 - 2011

C.1.3. Výstavba mestských bytov

Mesto pripraví a v rozsahu získaných prostriedkov (najmä zo štátnych zdrojov) zrealizuje výstavbu bytov v rôznorodej skladbe - od kategórie prístrešie, náhradné ubytovanie, cez nájomné byty pre rôzne cieľové skupiny (vrátane potrebného počtu bezbariérových bytov). Mesto prispôsobí mestskú politiku nájomného bývania potrebám jednotlivých cieľových skupín a bude sa snažiť prilákať developerov pre komerčnú výstavbu bytov určených pre obyvateľov mesta Prešov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mestská politika nájomného bývania ▪ výstavba bytov v rôznorodej skladbe
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Odbor hlavného architekta, Odbor sociálnych služieb
Zdroje:	SFRB, rozpočet mesta - kofinancovanie
Časovanie:	2008 - 2013

C.1.4. Budovanie sociálnych a komunitných zariadení

Mesto dobuduje sieť zariadení sociálnych služieb pre seniorov zriadením domova sociálnych služieb, výdajne stravy, zriadením edukačného centra pre ťažko zdravotne postihnutých občanov a seniorov; pre rodiny s deťmi zriadi poradenské centrum vrátane sociálnoprávnej ochrany detí a utajené bývanie pre obe domáceho násillia, zvýši kvalitu života seniorov (bývanie a zaopatrenie) v už prevádzkovaných domovoch dôchodcov Cemjata a Veselá. Mesto pripraví a zrealizuje tzv. „medzigeneračný dom“ – objekt, ktorý bude slúžiť ako komunitné centrum, s denným stacionárom

pre seniorov, ambulantnou starostlivosťou o starých a chorých, rodinné centrum, poskytnúť priestor pre klubové aktivity pre deti a mládež, služby pre deti – materské centrum, škôlka. Mesto priláka developerov do komerčne prevádzkovateľných segmentov služieb v sociálnej oblasti (napr. penzióny pre seniorov).

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov sociálnych služieb ▪ výdajňa stravy ▪ edukačné centrum ▪ rozšírenie služieb v domovoch dôchodcov Cemjata a Veselá ▪ medzigeneračný dom ▪ marketing komerčne prevádzkovateľných segmentov sociálnych služieb
Zodpovednosť:	Odbor sociálnych služieb
Spolupráca:	Odbor hlavného architekta, Odbor strategického rozvoja
Zdroje:	rozpočet mesta, ERDF a ESF (najmä ROP a OP ZSI)
Casovanie:	výdajňa stravy (2008), edukačné centrum domov sociálnych služieb, rozšírenie služieb v domovoch dôchodcov Cemjata a Veselá, medzigeneračné centrum (2008 - 2013)

Špecifický cieľ C.2 PRÍTAŽLIVOSŤ MESTA

Zvýšiť atraktivitu Prešova pre obyvateľov aj návštevníkov zlepšovaním vzhľadu mesta a rozširovaním ponuky trávenia voľného času tak, aby mesto bolo príjemným miestom pre život, objektom zdravého lokálpatriotizmu a príťažlivou turistickou destináciou.

C.2.1. Európske hlavné mesto kultúry

Mesto pripraví projekt pre kandidatúru Prešova na Európske hlavné mesto kultúry, vytvorí realizačný tím a bez ohľadu na výsledky výberového konania na víťaza kandidatúry, zabezpečí postupnú realizáciu životaschopných projektov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalitne pripravený projekt kandidatúry ▪ realizačné projekty pre jednotlivé aktivity ▪ realizácia aktivít
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	relevantné odbory MsJ, politická reprezentácia, PSK, participujúce mestá
Zdroje:	príprava kandidatúry - 3 mil Sk- rozpočet mesta; realizácia – ERDF (ROP), externé granty, súkromné zdroje
Casovanie:	príprava: 2008 realizácia: 2008-2013

C.2.2. Databáza voľnočasových aktivít

Mesto v spolupráci s relevantnými subjektami zjednotí prezentáciu a zintenzívni propagáciu voľnočasových aktivít v Prešove, zabezpečí priestor pre prezentáciu poskytovateľov voľnočasových služieb v mestských informačných médiách, so špeciálnym zreteľom na nekomerčné a menšinové žánre.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ databáza ▪ dohoda a systémy spolupráce a prezentácie ▪ realizácia komunikačného a media plánu
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Odbor školstva, kultúry a športu, MIC
Zdroje:	rozpočet mesta
Casovanie:	2008 +

C.2.3. Výstavba plaveckého bazénu

Mesto iniciuje výstavbu plaveckého bazénu (so zvážením možností financovania), prevádzkovaného v režime, ktorý umožní dostupnosť čo najširšej verejnosti. Do prípravy projektu bude zahrnutá revízia používania ostatných existujúcich bazénov v meste a zlepšenie ich prístupnosti pre verejnosť.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analýza používania bazénov v meste, návrh na zlepšenie prístupnosti pre verejnosť ▪ rozhodnutie o výstavbe plaveckého bazéna ▪ príprava a realizácia projektu
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Odbor školstva, kultúry a športu
Zdroje:	rozpočet mesta, (prípadné súkromné zdroje vo forme PPP)
Časovanie:	2008 - 2011

C.2.4. Aquapark Delňa

Mesto poskytnutím pozemku v lokalite Delňa podporí a v spolupráci s nájomníkom akceleruje vybudovanie Aquaparku.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ preverenie funkčnosti existujúcej zmluvy ▪ akcelerácia budovania Aquaparku
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Organizačný odbor, súčasní nájomníci
Zdroje:	rozpočet mesta
Časovanie:	2008 - 2013

C.2.5. Mestská zeleň

Mesto uskutoční revíziu mestského generelu zelene, zrealizuje výsadbu zelene z kompenzačných prostriedkov Národnej diaľničnej spoločnosti, pripraví územia pre vybudovanie mestských parkov a rekreačných zón so špeciálnym zreteľom na integrované s riešeniami, v ktorých dobudovávanie verejnej zelene bude prepojené so systémom protipovodňovej ochrany.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ revízia generelu zelene ▪ dobudovanie biokoridoru Torysa na sídlisku III Sekčov ▪ vypracovanie plán budovania mestských parkov a zón, vrátane investičného plánu (Borkút, Centrálny mestský park na sídlisku Sekčov) ▪ realizácia zón a parkov
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Odbor strategického rozvoja
Zdroje:	Národná diaľničná spoločnosť 36 mil Sk – ako náhradná výsadba; projektová príprava a realizácia mestského parku a zelených plôch – rozpočet mesta (ERDF – protipovodňové opatrenia)
Časovanie:	2008 +

C.2.6. Ochrana a obnova kultúrnych pamiatok

Mesto Prešov spracuje zoznam miestnych pamätihodností (s poukazom na § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov), zabezpečí finančné zdroje a zrealizuje obnovu historických budov vo vlastníctve mesta (Čarafova väznica, Čierny orol, Župný dom, „Záhrada umenia“ pri hradobnom múre).

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VZN o zozname miestnych pamätihodností ▪ obnova Čierneho orla ▪ obnova Čarafovej väznice ▪ obnova Župného domu ▪ revitalizácia „Záhrady umenia“ a hradobného múru
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Odbor hlavného architekta, Krajský pamiatkový úrad

Zdroje:	príprava Zoznamu pamätihodností – rozpočet mesta; Čierny orol – cca 600000 EUR – EEA grant , štátne zdroje; ostatné projekty – ERDF, štátne a iné grantové zdroje, mestský rozpočet
Časovanie:	Zoznam pamätihodností 2008; Čierny orol -2007 – 12/2008, ostatné 2008 +

C.2.7. Revitalizácia areálu NKP Solivar

Mesto Prešov získa do vlastníctva, resp. dlhodobého nájmu objekty a areál NKP Solivar, ktoré následne obnoví a primerane využije. Vzhľadom k časovej finančnej a organizačnej náročnosti projektu je tento uvádzaný ako samostatné opatrenie a nie ako súčasť opatrenia C.2.7.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava majetko-právnych vzťahov k areálu a objektom ▪ príprava projektu revitalizácie (vrátane štúdie uskutočniteľnosti) ▪ realizácia projektu
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	Odbor hlavného architekta, Ministerstvo kultúry SR, Krajský pamiatkový úrad
Zdroje:	príprava – rozpočet mesta, revitalizácia: ERDF (najmä ROP), štátne zdroje (OSSD), PPP projekty, súkromné investície
Časovanie:	2008 - 2013

Špecifický cieľ C.3 ROZVOJ ATRAKTIVÍT MESTA A OKOLIA

Rozšíriť a spropagovať ponuku atraktivít mesta a jeho okolia pre potreby cestovného ruchu, s cieľom posilniť návštevnosť mesta a tým podporiť rozvoj cestovného ruchu.

C.3.1. Marketingová stratégia mesta

Mesto vypracuje (resp. zabezpečí spracovanie) marketingovej stratégie mesta, vrátane jednoznačne definovaných cieľových skupín, priorít, spôsobov prezentácie a propagácie, so špeciálnym zreteľom na podporu segmentu cestovného ruchu.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytipované cieľové skupiny ▪ definované produkty CR ▪ propagačné materiály
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	MIC, PSK
Zdroje:	Rozpočet mesta – cca 100000 Sk
Časovanie:	2008 +

C.3.2. Geopark Slánske vrchy

Mesto sa v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom zapojí do projektu záchranu a zatraktívnenia lokality geoparku v Slánskych vrchoch (zahŕňajúceho sprístupnenie opálových baní na Dubníku, zlatej bani v Zlatej Bani a pod.)

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripravené a zrealizované projekty v geoparku
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	MIC, PSK, samosprávy dotknutých obcí
Zdroje:	rozpočet mesta, rozpočty partnerov, ERDF – najmä OP KaHR
Časovanie:	2008 - 2015

C.3.3. Ponuka kultúrnych podujatí pre rozvoj CR

Mesto v spolupráci s MIC a relevantnými partnermi v oblasti kultúry pripraví a zrealizuje plán kultúrnych podujatí nadmestského významu (Dni mesta Prešov, folklórny festival, výtvarné plenéry, Objavovanie Prešova a pod.), ktorý do Prešova pritiahne väčšie množstvo návštevníkov, so špeciálnym dôrazom na kultúrny a mestský turizmus.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prehľad kultúrnych podujatí ▪ propagačné aktivity na jednotlivé podujatia ▪ realizácia podujatí
Zodpovednosť:	Odbor kultúry
Spolupráca:	MIC, relevantní partneri v oblasti kultúry
Zdroje:	rozpočet mesta, rozpočty partnerov, externé granty
Casovanie:	2008 +

Špecifický cieľ C.4 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zlepšovať životné prostredie v meste, vytváraním podmienok pre znižovanie spotreby energií, využívanie obnoviteľných zdrojov energie a znižovanie negatívnej záťaže z dopravy.

C.4.1. Atraktívna verejná doprava

Mesto v spolupráci s relevantnými partnermi pripraví a zrealizuje projekt pre zvýšenie využitia verejnej dopravy (vrátane kampane a propagácie), s cieľom znížiť individuálnu dopravu. Súčasťou projektu bude realizácia opatrení na zvýhodnenie prostriedkov verejnej dopravy v organizácii dopravy, zvýhodnenia pre používateľov – napr. „Prešovská viacúčelová karta“, ktoré budú v ďalších etapách rozšírené na prepojený integrovaný dopravný systém, so zapojením čo najväčšieho okruhu prepravcov v rámci samosprávneho kraja.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopravné opatrenia (zrýchlenie, značenie) ▪ „Prešovská karta“ ▪ propagačná kampaň na využitie verejnej dopravy ▪ integrovaný dopravný systém na území kraja
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Odbor hlavného architekta – technická príprava, Kancelária primátora - propagačné aktivity, Dopravný podnik mesta Prešov, PSK a prepravcovia (pri integrovanej doprave)
Zdroje:	rozpočet mesta, ERDF (najmä OPD)
Casovanie:	11/2007 +

C.4.2. Cyklodopravná sieť

Mesto doplní sieť pre cyklodopravu v zmysle schválenej koncepcie (cyklochodníky Bikoš, Borkút, cykloželeznička Sigord), bude podporovať zamestnávateľov k propagácii cyklodopravy do zamestnania (napr. propagácia vnútri organizácie, vytvorením zastrešených a chránených priestorov pre bicykle zamestnancov a pod.)

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cyklistické chodníky (prepojenie sídliska Sekčov so Sídliiskom III, napojenie a dobudovanie trasy na Veľký Šariš a Hanisku, Borkút, vybudovanie „Cykloželezničky Prešov – Zlatá Baňa“) ▪ vytvorené priestory na odkladanie bicyklov
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Odbor strategického rozvoja

Zdroje:	rozpočet mesta, súkromné investície, cca 100 mil
Casovanie:	2008 - 2013

C. 4.3. Bezpečne do školy

Mesto zabezpečí realizáciu projektu „Bezpečne do školy“, ktorého hlavným cieľom je zabezpečenie bezpečného dopravenia žiakov do a zo školy, podpora environmentálne vhodných spôsobov prepravy (pešo, na bicykli, in-line korčuľoch, kolobežkách a pod.), podpora zdravého životného štýlu u detí. V rámci projektu budú vytvárané priestory na odkladanie bicyklov, in-line korčúľ, kolobežiek v školách, pre zvýšenie dopravnej bezpečnosti v blízkosti škôl budované prechody, semaforey, retardéry; realizovaná dopravná výchova na školách, spolupráca s rodičmi, motivácia na podporu aktívnych spôsobov prepravy na úkor „dovozu“ jedného dieťaťa autom k bráne školy, čím vznikajú v ranných hodinách pred školami kolízne situácie ohrozujúce deti. Projekt nadväzuje na opatrenia C.3.2, týkajúce sa budovania infraštruktúry pre cyklodopravu.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopravné opatrenia na zvýšenie bezpečnosti nemotorových účastníkov premávky (dopravné značenie, prechody, semaforey, spomaľovače) ▪ priestory pre odkladanie bicyklov a iných prostriedkov na školách ▪ dopravná výchova
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Odbor školstva, kultúry a športu, Mestská polícia, Odbor strategického rozvoja
Zdroje:	rozpočet mesta, ERDF a ESF (najmä ROP)
Casovanie:	2007 - priebežne

C.4.4. Riešenie statickej dopravy

Mesto dopracuje koncepciu riešenia statickej dopravy v územiach s vysokou koncentráciou pohybu obyvateľstva a počtu osobných automobilov, najmä o aspekty, ktoré doteraz neboli posudzované (vyhodnotenie potreby a dopady rôznych riešení - výstavba hromadných garáží sprevádzaná politikou spolplatňovania parkovania), na základe ktorej bude možné rozhodnúť o lokalizácii hromadných garáží, záchytných parkovísk, politike spolplatňovania parkovania, ale aj o aktívnom vyhľadávaní súkromných investorov pre riešenie potrieb statickej dopravy.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopracovaná koncepcia riešenia statickej dopravy ▪ politické rozhodnutie
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Mestské zastupiteľstvo
Zdroje:	rozpočet mesta- cca 300 tis Sk
Casovanie:	2008

C.4.5. Energetická koncepcia mesta

Mesto dopracuje energetickú koncepciu mesta o ostatné druhy energie (doposiaľ spracovaná koncepcia sa týkala tepelnej energie v zmysle zákona NR SR č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike). V rámci nej, okrem iného, bude riešené energetické riadenie spotreby jednotlivých energií (hľadať cestu riadenia a tým aj dosiahnutia racionálnejšej spotreby jednotlivých energií v subjektoch s majetkovou účasťou mesta), osobitná pozornosť bude venovaná možnostiam využitia geotermálnej energie a ostatných vhodných druhov obnoviteľných zdrojov. Následne bude spracovaná štúdia uskutočniteľnosti (posúdenie technickej, prevádzkovej, finančnej, environmentálnej vhodnosti a reálnosť riešenia využívania jednotlivých pripravovaných zdrojov na území mesta) a pripravená "Integrovaná energetická koncepcia mesta", zameraná na vzájomné prepojenie aktivít vo všetkých oblastiach života mesta súvisiacich s úsporami energie a využívaním obnoviteľných zdrojov energie (urbanizmus, trvalodržateľná výstavba, doprava, zóny oddychu a mestská zeleň, využívanie dažďových vôd, protipovodňová ochrana, informatizácia, atď.).

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopracovaná energetická koncepcia mesta o ďalšie typy energií ▪ projekt energetického riadenia mesta vrátane ustanovenia energetického manažéra
-----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrovaná energetická koncepcia ▪ realizácia integrovanej energetickej koncepcie
Zodpovednosť:	Odbor hlavného architekta
Spolupráca:	Spravbytkomfort
Zdroje:	dopracovanie koncepcie: 500 tis -1 mil Sk (rozpočet mesta), realizácia Integrovanej energetickej koncepcie – EFRD,rozpočet mesta, externé grantové zdroje
Časovanie:	2008 +

C.4.6. Geotermálna energia

Mesto preverí možnosti využitia geotermálnej energie v Prešove. Na základe identifikácie a vyhodnotenia variánt reálneho využitia (pre odberateľov tepla, ich potenciálu odberu), technických a prevádzkových možnosti a nákladovosti pripraví resp. iniciuje projekt využitia geotermálnej energie. Samostatné venovanie sa geotermickej energii je potrebné z dôvodu jej finančnej náročnosti, ako aj potreby zapojenia širokého spektra dotknutých od MsÚ, cez prevádzkovateľov zdrojov až po budúcich odberateľov (ako v oblasti bytovej zástavby, objektov občianskej vybavenosti a ostatných podnikateľských subjektov).

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ projekt využitia geotermálnej energie
Zodpovednosť:	Odbor strategického rozvoja
Spolupráca:	zainteresované subjekty, identifikované v procese prípravy projektu
Zdroje:	rozpočet mesta, EFRD, súkromné investície, externé grantové zdroje
Časovanie:	2008 +

Určenie realizačných priorít

V rámci záverečnej schôdzy Komisie pre spracovanie PHSR, na ktorej sa zúčastnili aj niektorí členovia pracovných skupín pre jednotlivé prioritné oblasti rozvoja, boli zhodnotené a odsúhlasené globálne a špecifické ciele a opatrenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a určovali sa priority medzi jednotlivými opatreniami. Účelom bolo poskytnúť „návod“ na plánovanie konkrétnych úloh a na rozhodovanie o použití, resp. hľadaní a načasovaní zdrojov potrebných na realizáciu rozvojového dokumentu.

Prítomní boli požiadaní, aby zhodnotili ciele z nasledujúcich hľadísk: *vplyv na dosiahnutie zámeru* (1 - 3 body), *realizovateľnosť* (toto kritérium malo dvojnásobnú váhu: 0 – 6 bodov), *načasovanie* (1 - 3 body), *vplyv na investície a tvorbu pracovných miest* (1 – 3 body), *vplyv na kvalitu života v meste* (1 – 3 body), *možnosť zapojenia súkromného a tretieho sektora* (1 – 3 body) a *nadväznosť na iné opatrenia* (0 – 3 body). Kritériá sú určené tak, aby podporovali konzistenciu a realizovateľnosť rozvojového programu, vrátane jeho zamerania na podporu stratégií rastu a zvyšovania kvality života.

Vyplnený formulár odovzdalo 19 osôb. K hodnoteniu bolo členom KSR predložených 41 opatrení. Zo súčtu priemerných známok za každé kritérium vyplýva relatívne poradie daného projektu v rámci PHSR. Najvyššia takto dosiahnutá hodnota bola 75,7% celkového možného skóre hodnotenia a najnižšia 62,3 %.

Zhrnutie hlavných poznatkov z analýzy hlasovania:

- Prvý pohľad na tabuľku celkových výsledkov delí jednotlivé projekty do troch skupín: nadpriemerné hodnotenie (82-69%) obdržalo 13 opatrení, priemerné hodnotenie (do 65%) získalo 14 opatrení a zvyšných 14 opatrení bolo hodnotených podpriemerne (menej bodov ako 65%).
- Z hľadiska rozloženia **priemerného hodnotenia** jednotlivých prioritných oblastí, najlepšie, s výsledkom až do 73,4%, bola ohodnotená prioritná oblasť pre ekonomický rozvoj a konkurencieschopnosť, ďalšie dve prioritné oblasti sa v priemernom hodnotení odlišujú iba minimálne a ich poradie je nasledovné: kvalita života a obnoviteľné zdroje (66,7%), ľudské zdroje a vzdelávanie (62,4%).
- Najvyššie známky** boli udelené opatreniu „*Marketingová stratégia a kampaň voči vonkajším investíciám*“ (82,5%). Na druhej strane spektra je opatrenie „*Geopark Slánske vrchy*“ (56%).
- Z hľadiska **vplyvu na špecifický cieľ** a mieru príspevia ku strategickej vízii rozvoja mesta, je najlepšie hodnotené „*Európske hlavné mesto kultúry*“. Na druhej strane tohoto posudzovania sa nachádzajú „*Hodnotenie základných a stredných škôl*“.
- Ako projekt s najnižšou **realizovateľnosťou** bolo vyhodnotené opatrenie „*Aquapark Delňa*“. Naopak, podľa tohto kritéria, ako najlepšie realizovateľné bolo hodnotené „*Marketingová stratégia a kampaň voči vonkajším investíciám*“.
- Podľa hodnotenia komisie je najlepšie **načasovaná** „*Marketingová stratégia a kampaň voči vonkajším investíciám*“ a najhoršie načasovaný „*Geopark Slánske vrchy*“. Z hľadiska načasovanosti však nielenže medzi jednotlivými opatreniami nie sú veľké rozdiely, ale táto kategória získala aj vo všeobecnosti najvyššie bodové hodnotenie – až 77,8%.
- V kategórii vplyvu na **investície a pracovné miesta** dosiahli naplánované opatrenia celkovo najnižšiu známku, čo je dôkazom toho, že PHSR sa na tento aspekt rozvoja príliš nezameriava. Najvyššie hodnotenie dosiahlo budovanie „*Marketingovej stratégie a kampane voči vonkajším investíciám*“, naopak podľa komisie najmenej na investície a pracovné miesta budú vplývať „*Rozvojové plány škôl*“.
- Opatrenie, ktoré by podľa hodnotenia malo najviac prispieť ku kvalite života je „*Vnútny mestský okruh*“, najmenej „*Hodnotenie základných a stredných škôl*“.

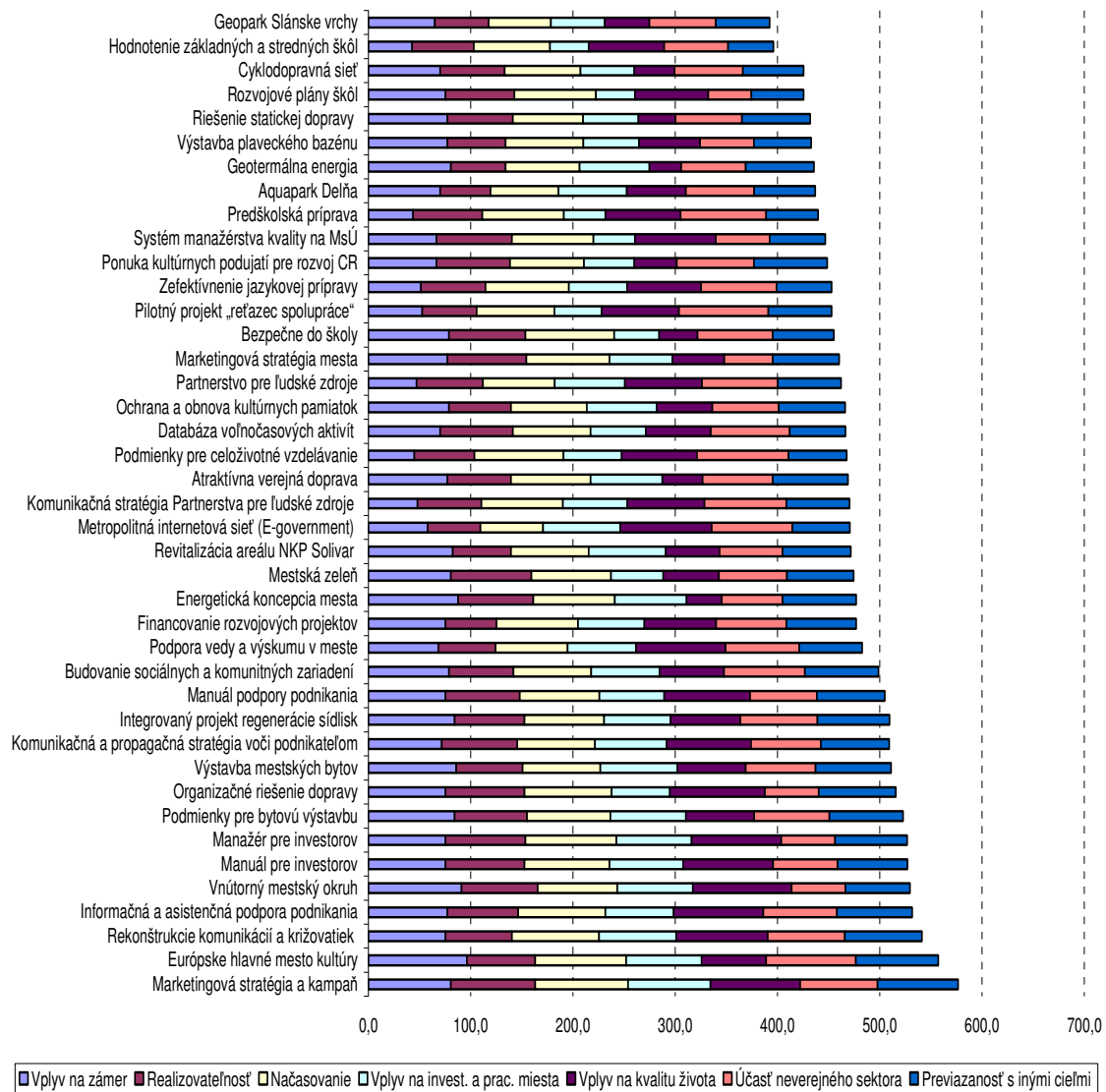
- Najväčšiu **účasť neverejného sektora** budú mať „Podmienky pre celoživotné vzdelávanie, naopak najnižšiu „Rozvojové plány škôl“.
- Najväčšiu **previazanosť s ostatnými opatreniami** PHSR bude podľa hodnotenia komisie mať „Európske hlavné mesto kultúry“ a najmenšiu „Hodnotenie základných a stredných škôl“.

Opatrenia PHSR sú celkovo veľmi kompaktné. Toto stanovenie priorít v žiadnom prípade nenaznačuje, že niektoré ciele nie sú z hľadiska ďalšieho rozvoja mesta dôležité. Kritériá a ich „váha“ boli zvolené tak, aby uprednostňovali ciele, ktoré je možné zrealizovať v partnerstve verejného a súkromného sektora jednoducho a rýchlo a aby mali čo možno najväčší dopad na základné atribúty miestneho rozvoja.

Prehľad hodnotenia opatrení PHSR:

		Vplyv na špec.cieľ	Realizovateľnosť	Náčasovanie	Vplyv na invest. a prac. miesta	Vplyv na kvalitu života	Účasť neverejného sektora	Previazanosť s inými opatren.	Celkom v %	Poradie
A.1.1.	Vnútrotný mestský okruh	2,7	4,5	2,3	2,2	2,2	1,6	1,9	75,7	5
A.1.2.	Organizačné riešenie dopravy	2,3	4,6	2,6	2,2	2,2	1,6	2,3	73,7	9
A.1.3.	Rekonštrukcie komunikácií a križovatiek	2,3	3,9	2,6	2,3	2,3	2,3	2,3	77,3	3
A.1.4.	Metropolitná internetová sieť (E-government)	1,7	3,1	1,8	2,3	2,3	2,4	1,7	67,2	18
A.2.1	Manažér pre investorov	2,3	4,7	2,7	2,2	2,2	1,6	2,1	75,2	7
A.2.2.	Manuál pre investorov	2,3	4,6	2,5	2,2	2,2	1,9	2,1	75,3	6
A.2.3.	Marketingová stratégia a kampaň	2,4	4,9	2,7	2,4	2,4	2,3	2,4	82,4	1
A.2.4.	Podpora vedy a výskumu v meste	2,1	3,4	2,1	2,0	2,0	2,2	1,8	69,0	14
A.3.1.	Informačná a asistenčná podpora podnikania	2,3	4,2	2,6	2,0	2,0	2,2	2,2	76,0	4
A.3.2.	Manuál podpory podnikania	2,3	4,4	2,3	1,9	1,9	1,9	2,0	72,1	12
A.3.3.	Komunikačná a propagačná stratégia voči podnikateľom	2,2	4,4	2,3	2,1	2,1	2,1	2,0	72,8	11
A.3.4.	Systém manažérstva kvality na MsÚ	2,0	4,4	2,4	1,6	1,6	1,6	1,6	63,8	27
B.1.1.	Partnerstvo pre ľudské zdroje	2,3	3,9	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	66,0	22
B.1.2.	Komunikačná stratégia Partnerstva pre ľudské zdroje	2,3	3,7	2,4	1,9	1,9	2,2	2,1	67,2	18
B.1.3.	Pilotný projekt „reťazec spolupráce“	2,5	3,2	2,3	1,8	1,8	2,4	2,1	64,7	25
B.2.1.	Predškolská príprava	2,1	4,1	2,4	1,6	1,6	2,3	1,7	62,8	28
B.2.2.	Hodnotenie základných a stredných škôl	2,1	3,6	2,2	1,5	1,5	1,7	1,5	56,6	34
B.2.3.	Podmienky pre celoživotné vzdelávanie	2,2	3,5	2,6	2,2	2,2	2,5	1,9	66,8	20
B.2.4.	Zefektívnenie jazykovej prípravy	2,5	3,8	2,4	2,2	2,2	2,1	1,8	64,7	25
B.3.1.	Rozvojové plány škôl	2,3	4,1	2,4	1,5	1,5	1,3	1,5	60,8	33
B.3.2.	Financovanie rozvojových projektov	2,3	3,0	2,4	1,9	1,9	2,1	2,1	68,1	15
C.1.1.	Integrovaný projekt regenerácie sídlisk	2,5	4,1	2,3	1,9	1,9	2,3	2,1	72,8	11
C.1.2.	Podmienky pre bytovú výstavbu	2,5	4,3	2,4	2,2	2,2	2,2	2,2	74,7	8
C.1.3.	Výstavba mestských bytov	2,6	3,9	2,3	2,3	2,3	2,1	2,2	73,0	10
C.1.4.	Budovanie sociálnych a komunitných zariadení	2,4	3,8	2,3	2,0	2,0	2,4	2,2	71,2	13
C.2.1.	Európske hlavné mesto kultúry	2,9	4,0	2,7	2,2	2,2	2,6	2,4	79,6	2
C.2.2.	Databáza voľnočasových aktivít	2,1	4,3	2,3	1,6	1,6	2,3	1,6	66,6	21
C.2.3.	Výstavba plaveckého bazénu	2,3	3,4	2,3	1,6	1,6	1,6	1,7	61,8	31
C.2.4.	Aquapark Delňa	2,1	2,9	2,0	2,0	2,0	2,0	1,8	62,4	29
C.2.5.	Mestská zeleň	2,4	4,7	2,3	1,5	1,5	2,0	1,9	67,8	16
C.2.6.	Ochrana a obnova kultúrnych pamiatok	2,4	3,6	2,2	2,1	2,1	1,9	1,9	66,6	21
C.2.7.	Revitalizácia areálu NKP Solivar	2,5	3,4	2,3	2,3	2,3	1,8	2,0	67,4	17

C.3.1.	Marketingová stratégia mesta	2,3	4,6	2,4	1,8	1,8	1,4	1,9	65,8	23
C.3.2.	Geopark Slánske vrchy	1,9	3,2	1,8	1,6	1,6	1,9	1,6	56,0	34
C.3.3.	Ponuka kultúrnych podujatí pre rozvoj CR	2,0	4,3	2,2	1,5	1,5	2,3	2,2	64,1	26
C.4.1.	Atraktívna verejná doprava	2,3	3,7	2,3	2,1	2,1	2,1	2,2	67,0	19
C.4.2.	Cyklodopravná sieť	2,1	3,8	2,2	1,6	1,6	2,0	1,8	60,8	33
C.4.3.	Bezpečne do školy	2,4	4,5	2,6	1,3	1,3	2,2	1,8	65,0	24
C.4.4.	Riešenie statickej dopravy	2,3	3,8	2,1	1,6	1,6	1,9	2,0	61,7	32
C.4.5.	Energetická koncepcia mesta	2,6	4,4	2,4	2,1	2,1	1,8	2,2	68,1	15
C.4.6.	Geotermálna energia	2,4	3,2	2,2	2,1	2,1	1,9	2,0	62,3	30
		Vplyv na spec. cieľ	Realizovateľnosť	Načasovanie	Vplyv na invest. a prac. miesta	Vplyv na kvalitu života	Účasť neverejného sektora	Previazanosť s inými opatreniami	Celkom v %	Poradie

Návrh postupu realizácie PHSR

Medzi tvorbou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a jeho realizáciou je zásadný rozdiel. Príprava plánu je tvorivým procesom, ktorý vyžaduje zapojenie čo najširšieho okruhu občanov s potrebnými vedomosťami, skúsenosťami a s rozdielnymi pohľadmi na budúcnosť mesta. Na druhej strane, zaistenie realizácie plánu je manažérskou úlohou, ktorá vyžaduje podrobný dohľad nad aktivitami mnohých jednotlivcov, súkromných aj verejných organizácií. Na tieto účely je treba vybrať menšiu skupinu dobre organizovaných jednotlivcov, ktorí sú odhodlaní realizáciu programu presadiť a zabezpečiť.

AINova a Berman Group mestu Prešov odporúčajú, aby touto skupinou bola *Komisia pre riadenie realizácie PHSR* (KRR). KRR by mala mať takú veľkosť, aby bola dostatočne operatívna a mali by v nej byť zastúpené dôležité osoby z verejného aj súkromného sektora, ktoré sa podieľali na tvorbe PHSR. Obvykle sa odporúča, aby bol v KRR primátor mesta alebo jeho zástupca a najaktívnejší členovia Komisie pre spracovanie PHSR a pracovných skupín. KRR by mala monitorovať realizáciu PHSR a zaoberať sa aj ďalšími oblasťami života mesta, ktoré neboli v rámci tohto programu riešené ako prioritné oblasti.

Proces tvorby PHSR vytvoril určité odhodlanie medzi ľuďmi, ktorí boli členmi Komisie pre spracovanie PHSR alebo jej rôznych pracovných tímov. Tento entuziazmus predstavuje veľmi cenný zdroj a podpornú základňu pre realizáciu rozvojového dokumentu. Mnohí z účastníkov procesu si chcú byť istí, že čas a úsilie, ktoré investovali do tohto projektu, bude mať za následok pozitívne ekonomické aj spoločenské zmeny, ktoré prinesie práve PHSR.

Pre úspešnú realizáciu odporúčame:

- predloženie *PHSR mesta Prešov* zastupiteľstvu mesta na prejednanie. Prijatie PHSR a uloženie prednostovi MsÚ ďalej rozpracovať jednotlivé úlohy plánu, vyrieši otázku plnenia opatrení, ktoré sú v kompetencii a v silách mesta a zároveň vyjadri vôľu mesta podieľať sa na plnení úloh, ktoré presahujú pôsobnosť mestskej samosprávy;
- poverenie Mestského zastupiteľstva, aby primátora mesta vytvoril Komisiu pre riadenie realizácie, ktorej odovzdá zodpovednosť za riadenie a kontrolu plnenia plánu. Táto komisia bude uskutočňovať pravidelný dohľad nad plnením opatrení v jednotlivých kľúčových oblastiach rozvoja a bude navrhovať zmeny v prípade, ak sa zmenia podmienky a niektoré opatrenia už nebudú aktuálne alebo nebudú môcť byť splnené;
- realizovať jednotlivé úlohy programu pomocou bežných postupov a procedúr mestského úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočňovaná určeným odborom (oddelením) mestského úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami;
- pravidelné stretnutia KRR, spočiatku minimálne raz za mesiac, neskôr štvrťročne, aby reagovala na aktuálnu situáciu. KRR by mala podávať jedenkrát za rok správy o stave realizácie opatrení plánu mestskému zastupiteľstvu, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas. Na svojom prvom jednaní KRR pridelí zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov všetkých akčných plánov svojim jednotlivým členom;
- odporúča sa, aby sa celá širšia Komisia pre spracovanie PHSR stretla približne o rok, t.j. v októbri 2008, prešla doterajší postup realizácie a odsúhlasila zmeny v programe, ktoré budú brať do úvahy zmeny vo vnútornom a vonkajšom prostredí, na ktoré by sa mesto malo v tej dobe zamerať;
- odporúča sa, aby s PHSR bola zoznámená čo možno najširšia verejnosť vrátane vysvetlenia, že sa dosiahol konsenzus predstaviteľov verejného a súkromného sektora v meste. Publikovaním rozhodujúcich častí *Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Prešov* (špecifické ciele, opatrenia) v miestnej tlači a vytvorením internetovej prezentácie získa rozvojový dokument podporu a možnosť participácie ďalších občanov, inštitúcií a podnikov v meste.

PRÍLOHY

Analýza SWOT

Zmyslom SWOT analýzy³ bolo poskytnúť komisii pre spracovanie PHSR mesta Prešov a jej pracovným skupinám pre jednotlivé kľúčové oblasti „vodítka“ pri tvorbe realistických plánov - t.j. naplánovanie dlhodobých špecifických cieľov a strednodobých opatrení resp. projektov. Realizácia týchto opatrení by mala na jednej strane riešiť slabé stránky a posilňovať alebo využiť silné stránky.

Na druhej strane maximálne využívať príležitosti, ktoré ponúka vonkajšie prostredie a tiež zabezpečiť, aby vonkajšie hrozby mali čo najmenší negatívny vplyv na realizáciu týchto opatrení.

Táto verzia analýzy SWOT nemá ambíciu byť úplne vyčerpávajúca alebo jedine správna, formulovaná bola na stretnutí pracovnej skupiny, doplnená informáciami z analýz spracovaných konzultantmi, bola ďalej komunikovaná a posúdená členmi pracovných skupín pre jednotlivé kľúčové oblasti.

Vnútoraná analýza (SW)

Vnútoraná analýza je štrukturovaná podľa jednotlivých kľúčových oblastí, ktoré boli identifikované komisiou pre spracovanie PHSR mesta Prešov.

EKONOMICKÝ ROZVOJ A KONKURENCIESCHOPNOSŤ

SILNÉ STRÁNKY

- geografická poloha, veľkosť a význam mesta
- blízkosť letiska
- blízkosť Košíc a Prešova – možnosť posilňovania pólov rastu
- diverzifikovaná štruktúra podnikov
- vysoké zastúpenie malých a stredných podnikov
- tradícia niektorých priemyselných odvetví
- plánované investície do rozširovania výroby a modernizácie technológií podnikov v meste
- existujúci podnikateľský inkubátor
- pripravovaný projekt inovačného partnerského centra
- pripravované 3 priemyselné parky
- pretrvávajúca nižšia cena pracovnej sily
- trend stúpajúcej produktivity práce
- kultúrne a prírodné dedičstvo ako

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra dopravných a rýchlostných komunikácií
- dopravne neprepojené “hnedé” zóny
- absencia silných podnikov
- nízky podiel zahraničného kapitálu
- nedostatočná podpora podnikania vnímaná podnikateľským sektorom
- nedostatok atraktívnych pracovných príležitostí
- prevažujúca produkcia s nízkou pridanou hodnotou
- nevysporiadané majetko-právne vzťahy
- nedostatok plôch a objektov na podnikanie vo vlastníctve mesta
- nedostatok financií na prípravu plôch
- nedostatočná výskumná základňa, najmä v technických odvetviach
- z nízkych príjmov vyplývajúca nízka kúpna sila

³ z anglického: **S** – strengths = silné; **W** – weaknesses = slabé stránky; **O** – opportunities = príležitosti; **T** – threats = hrozby

SILNÉ STRÁNKY

- potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
- zdroje minerálnych a geotermálnych vôd
- ....

SLABÉ STRÁNKY

- odchod kvalifikovaných odborníkov, najmä mladých
- nedostatočná a nerozvíjaná spolupráca medzi sektormi a kľúčovými aktérmi rozvoja
- nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu
- ...

ĽUDSKÉ ZDROJE A VZDELÁVANIE

SILNÉ STRÁNKY

- veková štruktúra obyvateľstva priaznivejšia ako v iných oblastiach SR
- štatisticky priaznivá skladba dosiahnutého vzdelania obyvateľov
- relatívny dostatok pracovnej sily
- úspešnosť a efektivita rekvalifikačných kurzov
- existujúca sieť školských zariadení vrátane stredného a vysokého školstva
- zlepšujúce sa využívanie informačných a komunikačných technológií vo vyučovaní
- prítomnosť vedeckých kapacít v humanitných odboroch
- pretrvávajúca orientácia na tradičnú rodinu a rodinné vzťahy
- multikultúrna a náboženská tolerancia
- ...

SLABÉ STRÁNKY

- dlhodobý úbytok obyvateľov, spôsobený migráciou
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných
- štruktúra a kvalita vzdelávacích produktov, nezodpovedajúca požiadavkám trhu
- nedostatok pracovníkov v niektorých, najmä technických profesiách
- nedostatočná koordinácia na trhu práce
- nedostatočná spolupráca školy, rodiny a zamestnávateľov
- absencia aplikovaného výskumu, slabá spolupráca pracovísk výskumu a vývoja so súkromným sektorom
- občanmi vnímaná znižujúca sa kvalita vzdelávania
- vysoké školstvo orientované na humanitné odbory
- dlhodobo neriešený problém marginalizácie a sociálneho vylúčenia špecifických skupín obyvateľstva
- absencia záchranej sociálnej siete, náhradného bývania, kapacita v domove dôchodcov nezodpovedá výhľadu
- ...

KVALITA ŽIVOTA A OBNOVITELNÉ ZDROJE

SILNÉ STRÁNKY

- poloha, urbanistická štruktúra a vzhľad mesta
- zdroje minerálnych a geotermálnych vôd, existujúce iné obnoviteľné zdroje energie (biomasa a pod.)
- kvalitné životné prostredie a prírodný potenciál
- potenciál prímestskej rekreácie
- tradícia, história mesta, zachované kultúrne dedičstvo
- obnovené historické jadro mesta
- kultúrne aktivity v meste
- pripravovaná kandidátúra na Európske hlavné mesto kultúry, zapájajúca všetky prešovské okresné mestá
- celkovo relatívne nízka kriminalita
- pripravená územno-plánovacia dokumentácia na rozvojové plochy a bytovú výstavbu
- školské mestské zariadenia so športovými kapacitami, ktoré je možné prebudovať na kultúrno-športové centrá
- dobudovávanie infraštruktúry pre zásobovanie vodou a odkanalizovanie zo zdrojov EÚ
- zavedený systém zberu a zneškodňovania odpadu
- pripravovaná štúdia energetického riadenia mesta
- ...

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatočná protipovodňová ochrana
- nedostatočné zdroje na obnovu a rozvoj kultúrneho dedičstva
- nedobudovaná dopravná infraštruktúra, spôsobujúca dopravné preťaženie ciest s negatívnym dopadom na životné prostredie a bezpečnosť dopravy
- zlá štruktúra zelene, chýbajúci centrálny park
- neuspokojivá kvalita prostredia sídlisk
- chýbajúce možnosti trávenia voľného času a nedostatočná ponuka žánrov komerčnej kultúry a zábavných zariadení vyššej kategórie
- problémy s bezpečnosťou na sídliskách, drobná kriminalita, požívanie alkoholu mladistvými
- chýbajúca resp. neefektívne využívaná športová infraštruktúra, chýbajúci plavecký bazén
- nedostatočná ponuka dostupného bývania
- neuspokojivá štruktúra ponuky a kvality služieb
- množstvo neplatičov v bytoch v majetku mesta, nedostatočné možnosti náhradného ubytovania
- infraštruktúrne nepripravené územie na rozvoj, vrátane bytovej výstavby
- nízka energetická efektívnosť budov
- ...

Vonkajšia analýza (OT)

Vonkajšia analýza sa zaoberá takými faktormi, ktoré presahujú rámec pôsobnosti mesta, ako sú ekonomické zmeny na medzinárodnej, celoštátnej a regionálnej úrovni, zmeny zákonov a nariadení, sociálne a politické zmeny, technologické a demografické zmeny.

POLITICKÉ A LEGISLATÍVNE ZMENY

PRÍLEŽITOSTI:

- ➊ získanie úlohy sprostredkovateľského orgánu pre samosprávne kraje pri prerozdelení prostriedkov z fondov EÚ a z toho vyplývajúca adresnejšia podpora rozvoja regiónov
- ➋ pripravenosť Prešovského a Košického samosprávneho kraja vo forme spracovanej spoločnej rozvojovej štúdie
- ➌ koncentrácia alokovaných prostriedkov z fondov EÚ do inovačných a kohéznych pólov rastu, medzi ktoré Prešov patrí
- ➍ ukončenie decentralizácie vrátane zvyšovania príjmov formou podielových daní
- ➎ municipalizácia – možnosť posilnenia vplyvu mesta z dôvodu zvýšenia počtu obyvateľov a prenosu viac kompetencií
- ➏ uskutočnená daňová reforma
- ➐ prispôsobovanie legislatívy pravidlám EÚ, prinášajúce zjednotenie a zjednodušenie pravidiel pre podnikateľov
- ➑ pokračovanie reformy súdnictva (súdny manažment, informačné systémy)
- ➒ zavádzanie programového rozpočtu na úrovni samosprávy a štátu
- ➓ reforma vysokého školstva, ktorá môže priniesť zvýšenie nárokov na kvalitu vzdelávania
- ➔ nový školský zákon – väčšia autonómnosť, premena tradičnej školy na modernú a otvorenú, lepšie prepojenie vzdelávania a trhu práce
- ➕ ...

OHROZENIA:

- ➊ chýbajúca systémová podpora integrovaného regionálneho rozvoja, pretrvávajúci sektorový prístup
- ➋ zložitosť systému čerpania prostriedkov zo zdrojov EÚ, byrokratické bariéry a vysoká administratívna náročnosť
- ➌ zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva
- ➍ „šedá“ ekonomika, zlá vynútiteľnosť práva
- ➎ vyššia finančná náročnosť pre podniky, vyplývajúca zo zosúladaťovania sa s normami európskej legislatívy
- ➏ nízke právne vedomie obyvateľstva
- ➐ ...

EKONOMICKÉ A TECHNOLOGICKÉ ZMENY

PRÍLEŽITOSTI:

- ➊ pokračujúci rastúci záujem výrobných zahraničných investorov o investície na Slovensku – tvorba nových pracovných miest a rozšírenie trhov
- ➋ zvýšená podpora revitalizácie hnedých zón v programovacom období 2007-2013
- ➌ politicky deklarovaná podpora inovácií a posilňovania konkurencieschopnosti podnikov
- ➍ realizované a plánované rozsiahle verejné investície do informatizácie verejných služieb
- ➎ celoplošné zavádzanie počítačovej gramotnosti na školách, pracoviskách a vo verejnej správe
- ➏ zvyšovanie podielu využitia nízko emisných a obnoviteľných zdrojov na výrobe energie a tepla
- ➐ modernizácia nástrojov aktívnej politiky trhu práce a ich prispôsobovanie existujúcim potrebám trhu a lokálnym potrebám jednotlivých regiónov
- ➑ zlepšenie dopravnej infraštruktúry – priorita v štátnom rozpočte, kde dôjde aj vďaka peniazom z EÚ k výraznému navýšeniu zdrojov
- ➒ ...

OHROZENIA:

- ➊ nárast cien v dôsledku prechodu na EURO
- ➋ neustály úbytok finančných zdrojov na výskum a vývoj spôsobujúci zaostávanie vedeckovýskumnej základne v SR a únik vysokokvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia
- ➌ málo efektívna a účinná podpora výskumu a vývoja s ohľadom na rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
- ➍ potenciál ekonomického pokroku na základe nových technológií je obmedzený kvôli nedostatočnému dopytu po výsledkoch vedy a výskumu v podnikateľskom sektore
- ➎ prudký vývoj informačných a komunikačných technológií, vyžadujúci neustále investície na predchádzanie zaostávaniu
- ➏ zvýšenie negatívnych vplyvov ekonomických činností na životné prostredie v dôsledku vysokého hospodárskeho rastu, pretrvávajúca vysoká energetická náročnosť ekonomiky a nedostatočný podiel energetickej dodávky z obnoviteľných zdrojov energie
- ➐ nekomplexná a nedostatočná podpora ochrany a rozvoja kultúrneho dedičstva
- ➑ ...

DEMOGRAFICKÉ A SOCIÁLNE ZMENY

PRÍLEŽITOSTI:

- ➊ nové pracovné miesta prinášajúce zvyšovanie kúpnej sily a kvality života
- ➋ prispôsobovanie životného štýlu štandardu v západnej Európe a z toho vyplývajúci zvýšený dopyt po voľnočasových aktivitách
- ➌ predĺženie aktívneho pracovného života
- ➍ zvyšovanie dopytu po celoživotnom vzdelávaní
- ➎ zmena nárokov na bývanie a kvalitu poskytovaných služieb
- ➏ príliv návštevníkov môže obohatiť, spestriť, oživiť a zaktivizovať mesto, zvýšiť nároky na poskytované služby

OHROZENIA:

- ➊ starnutie obyvateľstva, zhoršujúca sa sociálna štruktúra obyvateľov – dopady na školstvo a sociálnu politiku
- ➋ vývoj hodnôt v spoločnosti – oslabenie tradičnej funkcie rodiny, vrátane starostlivosti o seniorov
- ➌ trávenie voľného času - televízna a „supermarketová kultúra“ obyvateľstva
- ➍ pokračujúca rýchlota motorizácia spoločnosti, nároky na intenzitu prepravy a neadekvátny rozvoj dopravnej infraštruktúry
- ➎ pokračujúca tendencia vyst'ahovania sa na vidiek

Zoznam použitých skratiek

EEA	European Economic Area (Európsky ekonomický priestor)
ERDF	European Regional Development Fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)
ESF	European Social Fund (Európsky sociálny fond)
KF	Kohézny fond
KS ŠÚ	Krajská správa Štatistického úradu
MIC	Mestské informačné centrum
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
NKP	Národná kultúrna pamiatka
OP KaHR	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
OP ZSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OPD	Operačný program Doprava
OPV	Operačný program Vzdelávanie
OSSD	Obnovme si svoj dom (grantová schéma MK SR)
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PPP	public private partnership (verejno-súkromné partnerstvo)
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RIS	Regionálna inovačná stratégia
ROP	Regionálny operačný program
RPIC	Regionálne poradenské a informačné centrum
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SWOT	Strengths/Weaknesses/Opportunities/Threats – Silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

Zoznam členov komisie pre spracovanie PHSR

Mgr. Ján Andrejko	Mestský úrad Prešov, náčelník Mestskej polície
JUDr. Milan Berdis	Poslanec MsZ Prešov, poslanecký klub Smer-SD, ĽS HZDS, SNS a SF
JUDr. Anton Bidovský	Predseda Komisie MsZ pre podnikateľskú činnosť
Ing. Oľga Borošová	SARIO, Prešov, regionálny zástupca
JUDr. Katarína Ďurčanská	Mestský úrad Prešov zástupkyňa primátora
Mgr. Emil Chlapeček	PKO Prešov, riaditeľ
Ing. Ján Cuper	KS Štatistického úradu Prešov, riaditeľ
Ing. Andrej Džugan	Taval, spol. s r.o., výkonný riaditeľ
PaeDr. Pavol Feňuš	Mestský úrad Prešov, školský úrad
JUDr. Anna Hrustičová	Mestský úrad Prešov, vedúca odboru sociálneho, bytového a zdravotníctva
Ing. Jaroslav Jacko	UniCredit Bank a.s., pobočka Prešov, regionálny riaditeľ
Mgr. Jozef Kičura	SAD Prešov a.s., generálny riaditeľ
Ing. Branislav Kolenka	RPIC Prešov, riaditeľ
PhDr. Alena Krištofíková	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Prešov, riaditeľka
Ing. arch. Jozef Kužma	Poslanec MsZ Prešov, poslanecký klub KDH, SDKÚ-DS
Ing. Karol Lacko , PhD	Úrad PSK, vedúci odboru školstva a kultúry
Ing. arch. Vladimír Ligus	Mestský úrad Prešov, hlavný architekt mesta
Ing. Martin Lipták	Prelika, a.s. Prešov, výkonný riaditeľ
Ing. Vladimír Luterán	Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, prednosta
Ing. Miroslav Macejko	TRANS-MONT s.r.o., konateľ
Mgr. Katarína Minárová	Komunitná nadácia Prešov, riaditeľka
Ing. Matúš Murajda	Gemor Fashion s.r.o., riaditeľ

MUDr. Monika Pažínková	Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana, riaditeľka
Ing. Jozef Polomský	Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., závod Prešov, riaditeľ
Mgr. Ivana Pronerová	MSS Prešov, s.r.o., konateľka spoločnosti
Michaela Rafajová	SACR, Prešov, regionálny zástupca
Ing. Peter Repáň	Progres CAD Engineering, s.r.o., technický riaditeľ
Daniel Rochlitz	OBS Prešov spol. s r.o., konateľ spoločnosti
Ing. Peter Sekerák	Semos, spol. s r.o., obchodný riaditeľ
Doc. Ing. Peter Skok, CSc.	Fakulta výrobných technológií TU v Košiciach so sídlom v Prešove, vysokoškolský pedagóg KPTS
Ing. Peter Šiovič	Regada s.r.o., riaditeľ
Ing. Juraj Tej, PhD.	Prešovská univerzita v Prešove, FM PU, vysokoškolský pedagóg
Ing. Ľubica Tomášová	Mestský úrad Prešov, vedúca útvaru strategického rozvoja
Ing. Daniel Tomko	Tomark s.r.o., generálny riaditeľ
Mgr. Patrik Tomič	SAŽP-CKPPEZ, Prešov, riaditeľ
Ing. Emília Vichrestová	Agrokom-plus spol. s r.o., riaditeľka
Ing. Helena Virčíková	SOPK Prešovská regionálna komora, riaditeľka
Ing. Jozef Višňovský	Mestský úrad Prešov, prednosta
Mgr. Rudolf Žiak	Úrad PSK, vedúci odboru regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia

Zoznam členov pracovnej skupiny pre „Ekonomický rozvoj a konkurencieschopnosť“

JUDr. Milan Berdis	Poslanec MsZ Prešov, poslanecký klub Smer-SD, ĽS HZDS, SNS a SF
Ing. Oľga Borošová	SARIO, Prešov, regionálny zástupca
PhDr. Peter Burda	SAŽP-CKPPEZ
JUDr. Katarína Ďurčanská	Mestský úrad Prešov zástupkyňa primátora
Maroš Handzo, LLB	Mestský úrad Prešov, Kancelária primátora
Ing. Branislav Kolenka	RPIC Prešov, riaditeľ
Ing. arch. Vladimír Ligus	Mestský úrad Prešov, hlavný architekt mesta
Ing. Helena Miščíková	Úrad PSK, Odbor strategického rozvoja
Ing. Juraj Tej, PhD.	Prešovská univerzita v Prešove, FM PU, vysokoškolský pedagóg
Ing. Ľubica Tomášová	Mestský úrad Prešov, vedúca útvaru strategického rozvoja
Ing. Helena Virčíková	SOPK Prešovská regionálna komora, riaditeľka
Ing. Jozef Višňovský	Mestský úrad Prešov, prednosta

Zoznam členov pracovnej skupiny pre „Ľudské zdroje a vzdelávanie“

Mgr. Dušan.Brhlík	Základná škola , Važecká 11 , Prešov, riaditeľ
PhDr. Peter Burda	SAŽP-CKPPEZ
JUDr. Katarína Ďurčanská	Mestský úrad Prešov zástupkyňa primátora
PaeDr. Pavol Feňuš	Mestský úrad Prešov, školský úrad
Maroš Handzo, LLB	Mestský úrad Prešov, Kancelária primátora
Ing. Lenka Holubová	Úrad PSK, Odbor školstva a kultúry, vedúca odd. hosp. činností
Mgr. Ján Mačej	ZŠ Šrobárova, Prešov
Mgr. Katarína Minárová	Komunitná nadácia Prešov, riaditeľka
Ing. Helena Miščíková	Úrad PSK, Odbor strategického rozvoja
Mgr. Anna Molčanová	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, Prešov, analytik trhu práce
PaedDr. Jitka Semivanová	Taval, spol. s r.o.,
PaedDr. Valéria Stankovenová	ZŠ Šrobárova, Prešov, riaditeľka školy
Ing. Juraj Tej, PhD.	Prešovská univerzita v Prešove, FM PU, vysokoškolský pedagóg
Ing. Ľubica Tomášová	Mestský úrad Prešov, vedúca útvaru strategického rozvoja
Ing. Helena Virčíková	SOPK Prešovská regionálna komora, riaditeľka

Zoznam členov pracovnej skupiny pre „Kvalitu života a obnoviteľné zdroje“

Ing. Alexander Bača	ALBA bazénová technika,s.r.o., majiteľ
PhDr. Peter Burda	SAŽP-CKPPEZ
JUDr. Katarína Ďurčanská	Mestský úrad Prešov zástupkyňa primátora
PaeDr. Pavol Feňuš	Mestský úrad Prešov, školský úrad
Ing. Ján Goliáš	Krajské riaditeľstvo HaZZ v Prešove
Ing. Dušan Guzi	Fotograf
Ing.Ján Halás	RPIC Prešov
Maroš Handzo, LLB	Mestský úrad Prešov, Kancelária primátora
JUDr. Anna Hrustičová	Mestský úrad Prešov, vedúca odboru sociálneho, bytového a zdravotníctva
Mgr. Emil Chlapeček	
Ing. Ján Ilkovič	PKO Prešov, riaditeľ Eneco s.r.o., konateľ
Ing. Branislav Kolenka	RPIC Prešov, riaditeľ
Ing. arch. Vladimír Ligus	Mestský úrad Prešov, hlavný architekt mesta
Ing. Helena Miščíková	Úrad PSK, Odbor strategického rozvoja
Ing. Jozef Polomský	Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., závod Prešov, riaditeľ
Mgr. Ivana Pronerová	MSS Prešov, s.r.o., konateľka spoločnosti
Daniel Rochlitz	OBS Prešov spol. s r.o., konateľ spoločnosti
Ing. Ľubica Tomášová	Mestský úrad Prešov, vedúca útvaru strategického rozvoja
Ing. Viliam Valovič	Spravbytkomfort a.s., riaditeľ